

TÜRKİYE İŞ KURUMU

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

İSTANBUL İLİ

2022 YILI SONUÇ RAPORU

2022 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

İSTANBUL ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

İSTANBUL İLİ 2022 YILI SONUÇ RAPORU

Hazırlayan:

Umut AYAR

İstatistikçi

SUNUŞ

İstanbul, stratejik konumuyla Türkiye'nin sadece ekonomik anlamda değil, birçok alanda geçmişten günümüze başkenti olmuş, finansal, ticari, sosyal ve kültürel yaşamın merkezinde yer almıştır. Bu özelliği ile de işgücünü daima kendisine çekmiştir. Şehrin nüfusu hızla artarken, işgücü talebinin aynı hızda artmaması ile işsizlik zamanla İstanbul için büyük bir problem haline gelmiştir.

İşgücü piyasasında işsizlik sorunu olmasına rağmen, İstanbul'da işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu alanlarda çalışacak işgücü temininde sorunlar yaşanmaktadır. Eğitim seviyesi ve mesleki eğitimsizlik işe girişi zorlaştırmakta ve işyerleri de nitelikli işgücü bulmakta zorlanmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmasının temel amacı, işgücü piyasasına ilişkin periyodik bilgileri elde etmek mevcut ve gelecek dönemdeki sektörel ve mesleki değişimleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmektir. Yapılan bu çalışma ile işgücü piyasasının ihtiyaçları ve sorunları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonuçları sadece İŞKUR için değil, diğer kamu/özel sektör kurum ve kuruluşları için de yol gösterici olacak ve ilimizin mesleki eğitim planlamasında ihtiyaç duyulan bilgiler için de kaynak teşkil edecektir.

Yapılan bu araştırma ve raporun başarıyla tamamlanmasında emeği geçenlere teŖekkür ediyor, çalışmanın ilimize ve tüm ilgililere faydalı olmasını diliyorum.

Saygılarımla

Ali YERLİKAYA
İstanbul Valisi

ÖNSÖZ

İstanbul geçmişten günümüze kadar gerek konumu gerekse de ticari, kültürel, sosyal yönden ülkemizin merkezinde yer almış ve dünya genelinde de önemini her daim korumuştur.

Türkiye nüfusunun yüzde 19'una, işgücünün yüzde 20'sine sahip olduğundan İstanbul dinamik bir işgücünü de bünyesinde bulundurmaktadır ve bu sebeple de İstanbul için işsizlik ve istihdam önem arz etmektedir. İşgücü piyasasında iş arayanlar ve işverenler arasındaki eşleşme sağlanamaması, işverenlerin aradığı elemanı bulmalarında önemli bir sorun teşkil etmektedir. Bunun önemli sebeplerinden biri işsizlerin işverenlerce talep edilen eğitim ve beceri düzeyine sahip olmamalarıdır. İşgücüne katılımdaki artış, bir yandan yeni iş alanları yaratmayı gerekli kılarken, bir yandan da işyerleri işsizliğe rağmen deneyimli ve nitelikli işgücünü bulmakta zorlanmaktadır. Bu nedenle mesleki bilgi ve beceriye sahip nitelikli eleman yetiştirilmesi konusunda, Kurumumuzun sunduğu aktif işgücü politikaları daha da önemli hale gelmiştir.

İşyerlerinin aradığı nitelikteki işgücünü bulması ve işsizliğin azaltılması noktasında sorunun doğru tespit edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda Kurumumuz İşgücü Piyasası Araştırması ile her yıl düzenli olarak, özel sektör işyerleriyle görüşerek işgücü piyasasının sorunlarını ortaya koymaktadır. Araştırma sonuçları karar alıcılara önemli bir veri kaynağı sağlamaktadır.

İstanbul'da 18 Nisan – 27 Mayıs 2022 tarihleri arasında örnekleme yöntemi ile tespit edilen 20+ istihdamlı işyerleri ile hibrit yöntem kullanarak yüz yüze ve online olarak irtibat kurularak "İşgücü Piyasası Araştırması" yapılmıştır. Yapılan bu çalışmayla ilimizdeki işyerlerinin ihtiyaç duymuş olduğu ve ileride ihtiyaç duyacağı nitelikli işgücü açığı ve bu ihtiyacı gidermede karşılaştıkları sıkıntı ve sorunlar belirlenmiş olup, İşgücü Piyasası Araştırma Raporu sonucu işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu "Aktif İstihdam Politikalarıyla" nitelikli işgücü açığının giderilmesine katkıda bulunulacaktır.

Saha çalışmasından rapor yazımına kadar İşgücü Piyasası Araştırmasına katkı sağlayan her kademedeki tüm personelimize ve araştırma boyunca desteklerini esirgemeyen işverenlerimize teşekkür eder, kurumumuza, ilimize ve ülkemize hayırlı olmasını dilerim.

Saygılarımla

Kadir AKYÜZ
İstanbul Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	ii
ÖNSÖZ	iv
TABLolar LİSTESİ	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ	viii
KISALTMALAR	ix
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	3
BİRİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLER	5
1.1. TÜİK BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ	5
1.2. SGK SİGORTALI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ.....	5
1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI	7
1.3.1. Açık İş İlanları.....	7
1.3.2. İşe Yerleştirmeler.....	8
1.3.3. Kayıtlı İşsiz	10
1.3.4. Aktif İşgücü Programları	11
1.3.5. İşsizlik Ödeneği	15
İKİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	18
2.1. İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM	20
2.2. AÇIK İŞLER	32
2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER	40
2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ	44
2.4.1. Net İstihdam Değişimi	44
2.4.2. Teknolojik Dönüşümün İstihdama Etkisi	47
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	48
KAYNAKÇA	52
EKLER	53
5.1. 2022 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞLETME BİLGİ FORMU	53

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: 2021 Yılı TÜİK Bölgesel İşgücü Göstergeleri	5
Tablo 2: 2022 Yılı Temmuz Ayı SGK İşyeri İstatistikleri	6
Tablo 3: 2022 Yılı Temmuz Ayı SGK Sigortalı İstatistikleri.....	7
Tablo 4: 2022 Yılında (Ocak-Eylül) Açık İş Sayısı En Yüksek Olan Meslekler	8
Tablo 5: 2022 Yılında (Ocak-Eylül) İşe Yerleştirme Sayısı En Yüksek Olan Meslekler	10
Tablo 6: Yıllar İtibariyle MEK+İEP Yararlanıcı Sayıları	14
Tablo 7: 2022 Yılı Ocak-Eylül Dönemi AİP (Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek).....	14
Tablo 8: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşletme Sayısı	20
Tablo 9: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin Hizmetlerimize Göre Oranları	29
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	30
Tablo 11: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşletme Oranı	32
Tablo 12: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması	36
Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları.....	36
Tablo 14: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları.....	37
Tablo 15: Açık İş En Fazla Olan İlk 10 Meslek İçin Talep Edilen Beceri Sırası.....	38
Tablo 16: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İş Olan Meslekler.....	39
Tablo 17: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları	40
Tablo 18: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek.....	42
Tablo 19: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi.....	45
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi	46
Tablo 21: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalışı Beklenen Meslekler	46
Tablo 22: İşverenlerin Teknolojik Dönüşüm Sonucu İstihdam Beklentileri	47

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle İŞKUR Açık İş Sayıları.....	8
Şekil 2: Yıllar İtibariyle İŞKUR İşe Yerleştirme Sayıları	9
Şekil 3: Yıllar İtibariyle İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları	11
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları	16
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı	21
Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)	22
Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşletmelerin Oranı	23
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%) ..	23
Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşletmelerin Oranı	25
Şekil 10: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşletmelerin Oranı	26
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşletmelerin Oranı (%)	27
Şekil 12: Yatırım Planlayan İşletmelerin Planlanan Yatırım Türleri (%).....	27
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin Oranı.....	28
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri	29
Şekil 15: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi.....	33
Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi	34
Şekil 17: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı	35
Şekil 18: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı	41
Şekil 19: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri	42

KISALTMALAR

AİP	Aktif İşgücü Programları
ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
NÜD	Nakdi Ücret Desteği
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

Tüm dünya genelinde pandemi nedeniyle 2020 ve 2021 yılları olağan dışı geçti. İşgücü talebinde ve işgücü arzında eş zamanlı yaşanan daralmanın ardından 2022 yılı işgücü piyasalarının, ülke ve sektör bazında farklılıklar olsa da, toparlandığı bir yıl olmaktadır.

İşgücü piyasalarındaki toparlanmanın aksine küresel ekonomideki baskı 2022 yılında artmaya devam etmiştir. Ukrayna ve Rusya savaşının etkileri, enerji fiyatlarındaki artış tüm ekonomiler üzerindeki riskleri arttırdı. Enflasyon oranları rekor düzeye çıkmışken yaşam maliyetleri oldukça yükseldi. Salgın sonrası yaşanan ekonomik sorunlar nedeniyle küresel ölçekte sosyo-ekonomik kırılganlıklar artmıştır. Yaşanan ekonomik sorunların, işgücü piyasalarındaki toparlanmayı dünya genelinde kısmen geciktirdiği söylenebilir.

Türkiye ise büyüme, dış ticaret ve işgücü açısından birçok ülkeden olumlu yönde ayrılmaktadır. 2021 yılının ikinci yarısından itibaren yaşanan normalleşme sürecinin özellikle hizmet sektöründe olumlu etkileri gözlenmiştir. Artan ihracat ile gelişen sanayi sektörünün öncülüğünde ülkemiz 2022 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 oranında büyümüştür. Güçlü büyümenin etkisi ile 2022 yılında istihdamda rekor seviyelere ulaşıldı. İşsizlik oranı ise tek haneli seviyelere geriledi.

İşgücü piyasasının aktörleri, emeğini arz eden çalışma istek ve arzusundaki kişiler ile emeği talep eden işverenlerdir. İşgücü piyasasının arz yönüne ilişkin veriler ülkemizde ÇSGB, İŞKUR, TÜİK ve SGK gibi kurumların idari kayıtları ve istatistikleri aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücü piyasasının ülke genelini kapsayan ve en temel veri kaynağı olan Hanehalkı işgücü anketi TÜİK tarafından düzenli olarak gerçekleştirilmektedir. Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına ilişkin haber bültenleri kamuoyunda yakından takip edilmektedir.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin en temel veriler ise İŞKUR'un idari kayıtları ile her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması ve açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının arz ve talep boyutunu birlikte analiz etmek amacıyla hazırlanan bu rapor, İstanbul ili İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir.

2022 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında ilimizde 29.771 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde toplam 17 sektör

araştırma kapsamında yer almaktadır. İstanbul ilinde 20+ istihdamlı şletmeler için toplam çalışan sayısı 3.057.458 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bazında ise 2.026.405 çalışan erkeklerden, 1.031.054 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

İstanbul ilinde açık iş oranı yüzde 2,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,9 olup, İstanbul ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalamasının üzerindedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,2 ile Kùltür, sanat eğence, dinlence ve spor sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin “Hizmet ve Satış Elemanları” meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 18.808 kişilik açık iş mevcuttur. İstanbul ilinde en fazla açık işi olan ikinci meslek grubu; “Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar” meslek grubudur. İl genelinde açık işlerin içinde Genel Lise Mezunu talep edilen açık işlerin payı yüzde 27,8 düzeyindedir.

İstanbul ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği gör÷lmektedir. İstanbul ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Savunma ve Güvenlik Meslek Elemanı mesleğinin yer aldığı gör÷lmektedir. Bu mesleği ise Konfeksiyon İşçisi mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada “Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması” yer almaktadır.

Türkiye genelinde şletmelerin yüzde 18’i bir yıl sonrası için en az bir meslekte net istihdamın artacağı yönünde cevap verirken İstanbul ilinde net istihdamın artacağını öngören işverenlerin oranı ise yüzde 18,8 seviyesindedir. Öte yandan en az bir meslekte net istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ÷lke genelinde 1,7 iken bu oran İstanbul ilinde yüzde 1,6 düzeyindedir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması İstanbul ili 2022 Yılı Sonuç Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Kovid salgınıyla geçen 2020 ve 2021 yıllarının ardından Dünya ekonomileri, enflasyonist baskı ve risklerin oldukça yükseldiği bir döneme girmiştir. Tüm Dünya ülkelerinde salgının sosyo-ekonomik etkileri ağır bir şekilde gözlenmektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü ILO, 2022’de küresel toplam çalışma saatinin, salgın öncesi dönemin yaklaşık %2 altında kalacağını öngörmektedir; bu da 52 milyon tam zamanlı işe eşdeğer bir açığa karşılık gelmektedir.

Pandemi öncesindeki performansa dönüş, dünyanın büyük bölümü için gelecek yıllarda da muhtemelen ulaşılamaz olacaktır. Ülkemizde ise 2021 yılının ikinci yarısından itibaren atılan normalleşme adımları ile birlikte salgın nedeniyle işgücü piyasasında oluşan olumsuz etkiler giderilmiştir. Özellikle Turizm, Konaklama ve Yiyecek sektörlerinde normalleşme adımlarının etkisi ile canlanma gözlenmiştir. İşgücü piyasasına ilişkin talep yönlü veriler, sektör özelinde incelenmelidir. Gelecek dönem istihdam politikalarının şekillenmesi için İşgücü Piyasası Araştırmasına ait veriler oldukça önem arz etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırması İstanbul ili 2022 Yılı Sonuç Raporu; işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu analiz etmekte ve işverenlerin gelecek döneme ilişkin beklentilerini ortaya koymaktadır. Politika yapıcılar ve yerel yönetimler tarafından işgücü piyasası ile ilgili kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ile projelerin etkinliğinin artırılması noktasında 2022 yılı araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

İstanbul İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılara ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacağı düşünülen önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işverenlerin ve işgücünün; piyasaya sundukları emeğin ve piyasadaki beklentilerinin iyi analiz edilmesi politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Sonrasında, bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyileştirmek ve işgücü politikalarını bu dengenin sürdürülebilir olmasını sağlayacak şekilde tesis etmek oldukça önemlidir.

Türkiye’de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR’dur. İşgücü Piyasası Araştırmalarına ait sonuçlar yalnızca İŞKUR’a değil, Türkiye’de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. Pandemi sonrası araştırmanın 2022 yılı saha çalışması hibrit yöntemle (yüz yüze, elektronik ortamda veya telefonla görüşülerek) gerçekleştirilmiştir. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif

istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Araştırması aracılığıyla işverenlerle görüşerek, işgücü talebine ilişkin doğrudan işverenlerden elde ettiği bilgiyi kamuoyu ile paylaşmaktadır.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar İl Müdürlükleri ve Hizmet Merkezlerimiz tarafından 2007 yılından itibaren düzenli olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2022 yılı için İstanbul ilinde 18 Nisan-27 Mayıs 2022 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan ilimizin İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu hazırlanmıştır. Raporla birlikte İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek İstanbul ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLER

1.1. TÜİK BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

TÜİK tarafından düzenli olarak uygulanmakta olan Hanehalkı İşgücü Anketi istihdam edilenlerin iktisadi faaliyet, meslek, işteki durum ve çalışma süresi hakkında; işsizlerin ise, iş arama süresi ve aradıkları meslek ve benzer özellikleri hakkında bilgi derlemek amacıyla uygulanmakta olup, ülkedeki işgücü piyasasının özellikleri hakkında bilgi veren (arz yönüyle) temel veri kaynağıdır. 2013 yılı ve öncesinde il düzeyinde işgücü istatistikleri elde edilirken, sonrasında Türkiye İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması kapsamında 1. ve 2. düzeyde bölgesel istatistikler elde edilmektedir. 2014 yılından itibaren bölgesel düzeyde elde edilen istatistikler yıllık olarak TÜİK'in internet sitesinde yayınlanmaktadır. 2023 yılından itibaren yıllık istatistiklerin il düzeyinde açıklanabilmesi için TÜİK tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

Tablo 1: 2021 Yılı TÜİK Bölgesel İşgücü Göstergeleri

TR10 (İstanbul)	Toplam	Kadın	Erkek
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus (Bin Kişi)	12.220	6.176	6.044
İşgücü (Bin Kişi)	6.595	2.212	4.383
İstihdam edilenler (Bin Kişi)	5.781	1.874	3.906
İşsiz (Bin Kişi)	814	338	476
İşgücüne dahil olmayan nüfus (Bin Kişi)	5.625	3.964	1.661
İşgücüne katılma oranı (%)	54,0	35,8	72,5
İstihdam oranı (%)	47,3	30,4	64,6
İşsizlik oranı (%)	12,3	15,3	10,9

İstanbul ili 2. Düzey Türkiye İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması TR10 (İstanbul) olarak tanımlanmıştır. Tablo 1'de yer alan verilere göre ilimizde 15+ nüfus 12,220 milyon kişi iken işgücü katılma oranı yüzde 54,0 seviyesindedir. İşsizlik oranı ise 2021 yılında ilimizde yüzde 12,3 olarak gerçekleşmiştir.

1.2. SGK SİGORTALI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ

Sosyal Güvenlik Kurumu her ay düzenli olarak sigortalı istatistiklerini yayınlamaktadır. Bu istatistikler kapsamında illere ait detaylı sigortalı sayıları ve 4a sigortalı çalışanı olan işyeri sayıları elde edilmektedir.

Tablo 2: 2022 Yılı Temmuz Ayı SGK İşyeri İstatistikleri

İşyeri Büyüklüğü	İşyeri Sayısı	Sigortalı Sayısı
1 Kişi	204.203	204.203
2-3 Kişi	169.811	404.617
4-6 Kişi	97.093	463.189
7-9 Kişi	40.143	314.500
10-19 Kişi	43.131	574.786
20-29 Kişi	13.663	325.547
30-49 Kişi	10.276	387.039
50-99 Kişi	6.182	425.611
100-249 Kişi	3.383	506.699
250-499 Kişi	944	321.749
500-749 Kişi	270	163.107
750-999 Kişi	120	104.806
1000+ Kişi	175	383.582
Toplam	589.394	4.579.435

Ülkemizde 4a zorunlu sigortalı istihdam eden işyerleri çalışan sayısına göre incelendiğinde 1-9 çalışanı olan işyerlerinin oldukça yoğun olduğu gözlenmiştir. Benzer durum 81 ilimizde gözlenmektedir.

İstanbul ilinde 2022 Temmuz dönemi SGK verilerine göre zorunlu 4a sigortalı istihdam eden işyeri sayısı 589.394 seviyesindedir. Bu işyerlerinde toplam 4.579.435 4a sigortalı çalışan istihdam edilmektedir. 1-9 arası çalışanı olan işyerlerinin ilimizdeki oranı yüzde 86,7 düzeyindedir. İlimizde 100 ve üzeri çalışanı olan işyeri sayısı 4.892 iken bu işyerlerinde toplam 1.479.943 çalışan istihdam edilmektedir.

Tablo 3: 2022 Yılı Temmuz Ayı SGK Sigortalı İstatistikleri

Gösterge	Sayı/Tutar
İşyeri Sayısı	589.394
Kamu	3.242
Özel	586.152
Sigortalı Sayısı	4.579.435
Kamu	301.465
Özel	4.277.970
Erkek	2.941.311
Kadın	1.638.124
Ortalama Aylık Kazanç	₺ 11.938,6
Kamu	₺ 14.192,0
Özel	₺ 11.778,1
Erkek	₺ 12.258,2
Kadın	₺ 11.349,9

İstanbul ilinde 2022 Temmuz ayı itibariyle bildirim yapılmış 4a zorunlu sigortalı sayısı toplam 4.579.435 kişi iken kadın sigortalı sayısı ise 1.638.124 düzeyindedir. İlimizde kamuda istihdam edilen 4a zorunlu sigortalı oranı yüzde 6,6 iken özel sektörün payı yüzde 93,4 seviyesindedir. 4a zorunlu sigortalıların sigorta primine esas aylık ortalama kazancı 11.938,6 TL'dir. 2022 Temmuz ayı itibariyle erkek sigortalıların ortalama kazancı ilimizde kadınların kazancından yüksektir.

1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlesine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden oluşmaktadır. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu ve meslek bilgisi gibi oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

1.3.1. Açık İş İlanları

Açık işler; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle İŞKUR Açık İş Sayıları

Tablo 4: 2022 Yılında (Ocak-Eylül) Açık İş Sayısı En Yüksek Olan Meslekler

Meslek	Açık İş Sayısı
Satış Danışmanı / Uzmanı	54.293
Beden İşçisi (Genel)	53.040
Temizlik Görevlisi	16.812
Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	11.509
Garson (Servis Elemanı)	10.925
Büro Memuru (Genel)	7.573
Konfeksiyon İşçisi	6.893
Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç Vb.	6.743
Makineci (Dikiş)	5.987
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	5.786

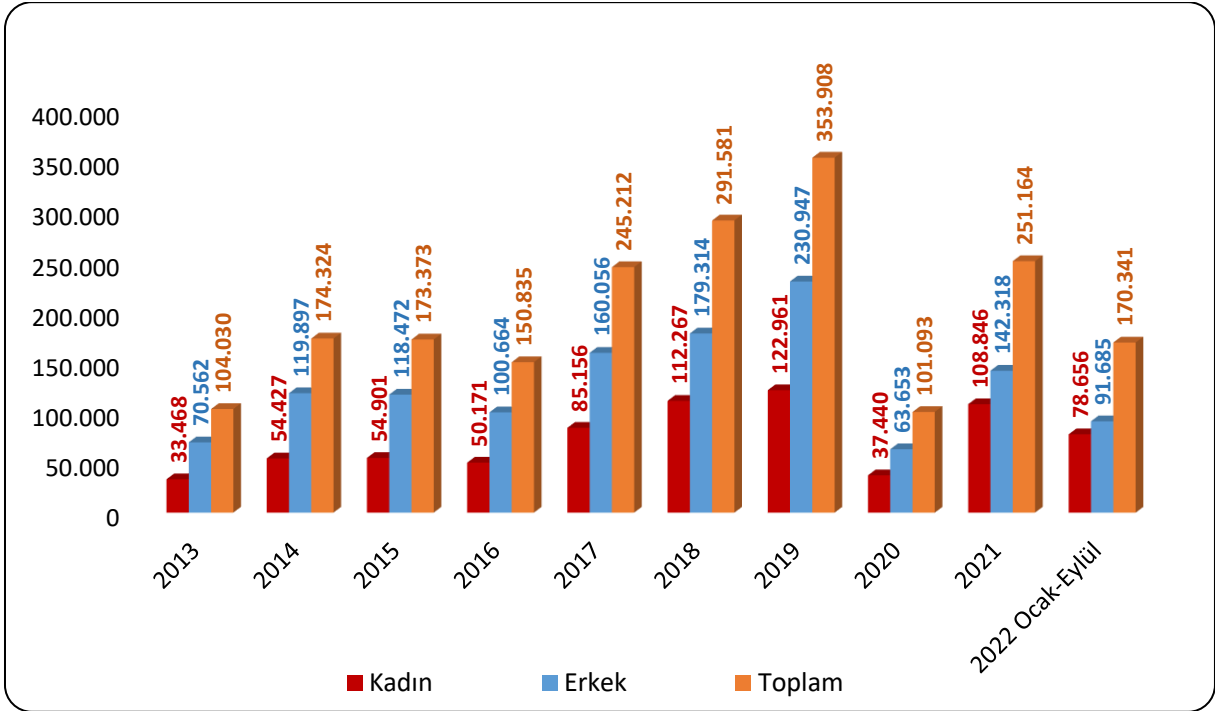
İstanbul ilinde 2022 yılı Ocak-Eylül döneminde 393.788 kişilik açık iş ilanı, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 54.293 açık iş ile Satış Danışmanı / Uzmanı mesleği bulunmaktadır. Toplam açık iş sayısı içerisinde bu mesleğin payı yüzde 13,8 seviyesindedir. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir.

1.3.2. İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını ve işgücü piyasasındaki önemini büyük ölçüde arttırmıştır. Çalışma isteği olan her bireyin uygun bir işe yerleştirilerek istihdamda yer alması,

sosyal içerme ve sosyal refahın önemli bir faktörüdür. Pandemi döneminde özellikle işgücü piyasasındaki daralmadan kaynaklı Kurumun Türkiye geneli işe yerleştirme istatistiklerinde azalma gözlenirse de, normalleşmeyle birlikte istihdama aracılık hizmetlerimizde toparlanma gözlenmiştir. Şekil 2’de yıllar itibariyle Kurumun İstanbul ilinde işe yerleştirmeye aracılık sayıları görülebilmektedir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle İŞKUR İşe Yerleştirme Sayıları

İŞKUR’un; işgücü piyasasını yakından takip ederek yerel ve ulusal düzeyde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır. İlimizde 2022 yılının Ocak-Eylül döneminde 170.341 işe yerleştirme yapılmıştır. İşe yerleşmesine aracılık edilenler içinde kadınların payı yüzde 46,2 seviyesindedir.

Tablo 5: 2022 Yılında (Ocak-Eylül) İşe Yerleştirme Sayısı En Yüksek Olan Meslekler

Meslek	İşe Yerleştirme Sayısı
Satış Danışmanı / Uzmanı	44.695
Beden İşçisi (Genel)	15.447
Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	9.972
Garson (Servis Elemanı)	7.303
Temizlik Görevlisi	5.200
Lojistik Uzmanı	5.156
Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç vb.	5.140
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	4.879
Konfeksiyon İşçisi	4.521
Büro Memuru (Genel)	4.108

İstanbul ilinde 44.695 kişilik işe yerleştirmeye Satış Danışmanı / Uzmanı mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme içinde yüzde 26,2 paya sahiptir. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel) ve Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız) takip etmektedir. 2022 yılı Ocak-Eylül döneminde ilimizde erkek ve kadınların en çok Satış Danışmanı / Uzmanı mesleğinde işe yerleştirildiği görülmüştür.

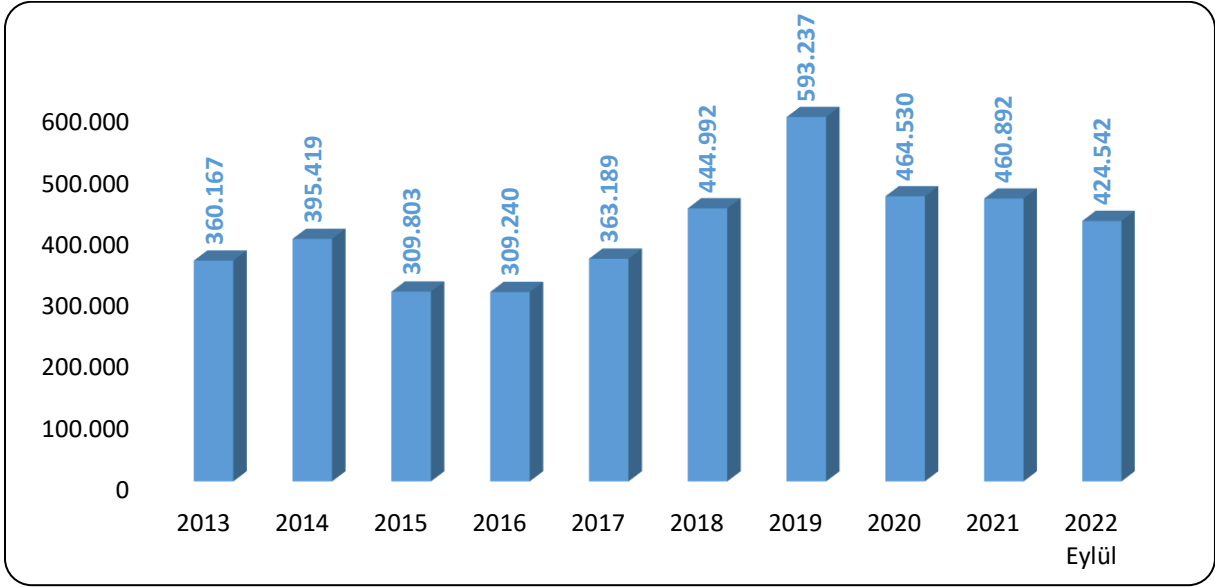
1.3.3. Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; hali hazırda asgari ücret düzeyinde herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince Kuruma kayıt olup iş arayanlara en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde düzenli olarak iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından bazı istisnalar hariç olmak üzere pasife (iş aramıyor) alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanma taleplerini sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları

2022 yılı Eylül sonu itibariyle İstanbul ilindeki kayıtlı işsizlerin sayısı 424.542 iken bu kişilerin içinde kadınların oranı yüzde 49,5; 15-24 yaş arası gençlerin oranı ise yüzde 25,6 seviyesindedir.

İstanbul ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsiz olduğu mesleklerin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte İstanbul ilinde Kuruma kayıtlı 35.592 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleğin ilimizdeki toplam kayıtlı işsizler içerisindeki payı yüzde 8,4 seviyesindedir. Bu mesleği sırasıyla Satış Danışmanı / Uzmanı ile Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmiştir.

1.3.4. Aktif İşgücü Programları

İstihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin ve çalışanların mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmak üzere Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen aktif işgücü hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla 8 Nisan 2022 tarihinde 31803 sayılı resmi gazetede Aktif İşgücü Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yayınlanmıştır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırılmaktadır. Aynı zamanda iş arayanların tecrübe eksiklikleri bu programlar vasıtasıyla karşılanmakta ve istihdam edilebilirlikleri arttırılmaktadır.

Ülkemizin nispeten genç bir nüfusa sahip olması ve kadınların işgücüne katılım oranının düşük seviyede olması nedeniyle, özellikle kadın ve gençlerin istihdam edilebilirliklerinin artırılması hususunda aktif programların etkin kullanılması oldukça önem arz etmektedir.

1.3.4.1. İşbaşı Eğitim Programı ve Mesleki Eğitim Kursları

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri; mevcut açık işler için talep edilen iş tecrübesinin iş arayan kişilerde yeterli seviyede bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel amacı mesleki deneyimi ve yeterli iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin artırılmasıdır. Bununla birlikte nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere, işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek iş arayanlar hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli karar verme imkânı sunmaktır.

Son yıllarda oldukça ön plana çıkan işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir.

2022 yılında yapılan mevzuat değişikliği ile İEP açılacak işyerinde en az 5 çalışan olması şartı getirilmiştir. İşbaşı eğitim programına katılabilecek katılımcı sayısına esas sigortalı sayısı, işverene ait vergi numarası altında ve programın düzenleneceği ilde yer alan işyerleri için programın başlangıç ayından önceki on iki aylık dönem içerisinde yer almak koşuluyla son altı aya veya altı aylık döneme ilişkin olarak SGK'ya verilen sigortalı sayısını gösterir belgede yer alan toplam prim gün sayısının yüz seksene bölünmesi suretiyle hesaplanmaktadır.

İşveren, programdan yararlanan kişilerin en az %70'ini 60 günden az olmamak üzere program süresinin en az üç katı kadar süreyle istihdam etmeyi taahhüt etmelidir.

İşverenler aynı ilde ve aynı vergi numarası altında yer alan işyerlerinde çalıştırdıkları sigortalı sayılarının %30'una kadar katılımcı talep edebilmektedirler.

Türk Meslekler Sözlüğünde meslek ana grubu "Nitelik Gerektirmeyen Meslekler" olarak belirlenen meslekler dışındaki mesleklerde program düzenlenebilmektedir. Program süresi Bilişim ve İmalat sektörlerindeki işyerleri ve mesleklerde en fazla 6 ay, diğer sektörlerde ise en fazla 3 aydır. Geleceğin mesleklerinde düzenlenen işbaşı eğitim programlarında ise program süresi en fazla 9 ay olarak uygulanabilmektedir.

Program günde en az 5 en fazla 8 saat olmak üzere ve haftada 6 günü aşmamak kaydıyla haftalık 45 saati geçmeyecek şekilde planlanabilmektedir.

İşbaşı eğitim programına katılan vatandaşlara, programa fiilen katıldıkları gün üzerinden;

- İş arayan statüsündeki katılımcılara günlük 211,55 TL, öğrencilere 158,66 TL, işsizlik ödeneği alanlara günlük 105,78TL,
- Geleceğin meslekleri olarak belirlenen mesleklerde düzenlenen programlarda katılımcılara günlük 232,71 TL cep harçlığı ödenmektedir,

Genel sağlık sigortası ile iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi Kurumumuz tarafından program süresince karşılanmaktadır.

Programa katılan kişilere İŞKUR'un yaptığı ödemeler dışında programın düzenlendiği işveren tarafından yapılan ve aylık brüt asgari ücretin yarısını geçmeyen fiili ödemelerin gelir vergisi kanunu gereğince vergi matrahından indirilmesi imkânı da bulunmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik düzenlenen aktif işgücü piyasası programlarıdır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır.

Kurumumuz tarafından sözleşme veya protokol imzalanması yönünde yaptırım uygulanmayan işverenlerin; açılacak mesleki eğitim kursundan yararlanacak kursiyerlerin en az %70'ini 120 günden az olmamak üzere program süresinin en az üç katı kadar süreyle istihdam etmeyi taahhüt etmesi gerekmektedir.

İşbirliği yöntemi ile özel sektör işyerleri ile düzenlenen mesleki eğitim kurslarında ise ayrıca işverenlerin en az beş sigortalı çalışana sahip olması gerekmektedir.

Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadınların bu programlarımızdan yoğun şekilde yararlandığı görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. Türkiye genelinde 2022 yılı Ocak-Eylül döneminde kursiyerlerin yüzde 55,4'ünün kadınlardan oluştuğu görülmektedir.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle MEK+İEP Yararlanıcı Sayıları

Yıllar	Toplam	Kadın	Erkek
2013	15.579	8.433	7.146
2014	13.834	5.875	7.959
2015	28.508	14.215	14.293
2016	43.926	21.264	22.662
2017	42.426	22.477	19.949
2018	42.390	22.681	19.709
2019	63.687	29.515	34.172
2020	41.331	21.854	19.477
2021	42.896	23.071	19.825
2022 Ocak-Eylül	14.156	6.694	7.462

2022 yılı Ocak-Eylül döneminde ilimizde 4.188 aktif işgücü programı düzenlenmiş olup toplam 14.156 kişi programlara katılmıştır. Toplam katılımcıların içinde kadınların payı yüzde 47,3 iken erkeklerin payı ise yüzde 52,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 7: 2022 Yılı Ocak-Eylül Dönemi AİP (Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek)

Meslek	AİP Yararlanıcı Sayısı
Konfeksiyon İşçisi	2.104
Makineci (Dikiş)	1.559
Garson (Servis Elemanı)	688
Yazılım Geliştiricisi	568
Büro Memuru (Genel)	503
Saya Dikici (Makine İle)	456
Hasta Danışmanı	380
Hava Limanı Yolcu Hizmetleri Görevlisi	344
Zincir Dikiş Makineci	299
Sistem ve Ağ Uzmanı	236

İstanbul ilinde 2022 yılında açılan ve yararlanıcı sayısı en fazla olan aktif işgücü programları Konfeksiyon İşçisi, Makineci (Dikiş) ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde düzenlenmiştir.

1.3.5. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren ve devlet tarafından kurulan zorunlu bir sigorta koludur. İşsizlik sigortası primi, sigortalının prime esas aylık brüt kazançların üzerinden hesaplanan yüzde 1 sigortalı, yüzde 2 işveren ve yüzde 1 Devlet payından oluşmaktadır. İsteğe bağlı işsizlik sigortası primi ödeyenlerden ise yüzde 1 sigortalı ve yüzde 2 işveren payı alınmaktadır. İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Güvenlik Kurumu, diğer her türlü hizmet ve işlemlerin yapılmasından Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü; görevli, yetkili ve sorumludur.

Bir hizmet akdine dayalı olarak çalışan sigortalılar, Banka sandıklarına tabi sigortalılar İşsizlik Sigortası kapsamında yer almaktadır. Ayrıca istekleri halinde; Kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan sigortalılar, Ticari taksi, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma aracı işyerleri ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenecek alanlarda kısmi süreli iş sözleşmesiyle bir veya birden fazla kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içerisinde çalışma gün sayısı 10 günden az olan kişiler de işsizlik sigortası kapsamına dahil olabilmektedir.

İşsizlik ödeneği; sigortalı işsizlere yasanın belirtilen şartları taşımaları halinde işsiz kaldıkları dönem için belirli süre ve miktarda yapılan ödemedir. İşsizlik ödeneğinden yararlanma koşulları ise;

- Kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalmak,
- Hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 120 gün kesintisiz hizmet akdine tabi olmak,
- Hizmet akdinin feshinden önceki son üç yıl içinde en az 600 gün süre ile işsizlik sigortası primi ödemiş olmak,

şeklinde sıralanabilir. Hizmet akdinin feshinden sonraki 30 gün içinde en yakın İŞKUR birimine başvurmak gerekmektedir. Başvuru, İŞKUR birimine şahsen gelerek veya elektronik ortamda www.iskur.gov.tr adresinden yapılabilir. Mücbir sebepler dışında 30 gün içerisinde başvurulmaması halinde, başvuruda gecikilen süre, toplam hak sahipliği süresinden düşülmektedir.

İşsizlik ödeneğinin ödenebilmesi için sigortalı işsizlerin istihdama hazır durumda olması gerekmektedir. İşsizlik ödeneği başvurusu ile kişinin Kuruma iş arayan kaydı yapılmakta veya mevcut kaydı güncellenmektedir. Böylece sigortalı işsizlerin danışmanlık, işe yerleştirme ve mesleki eğitim hizmetlerini alması sağlanmaktadır.

İşsizlik ödeneğine hak kazananlara; İşsizlik Ödeneği, Genel Sağlık Sigortası Primleri, bir iş bulma ve Meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi hizmetleri Kurum tarafından sunulmaktadır.

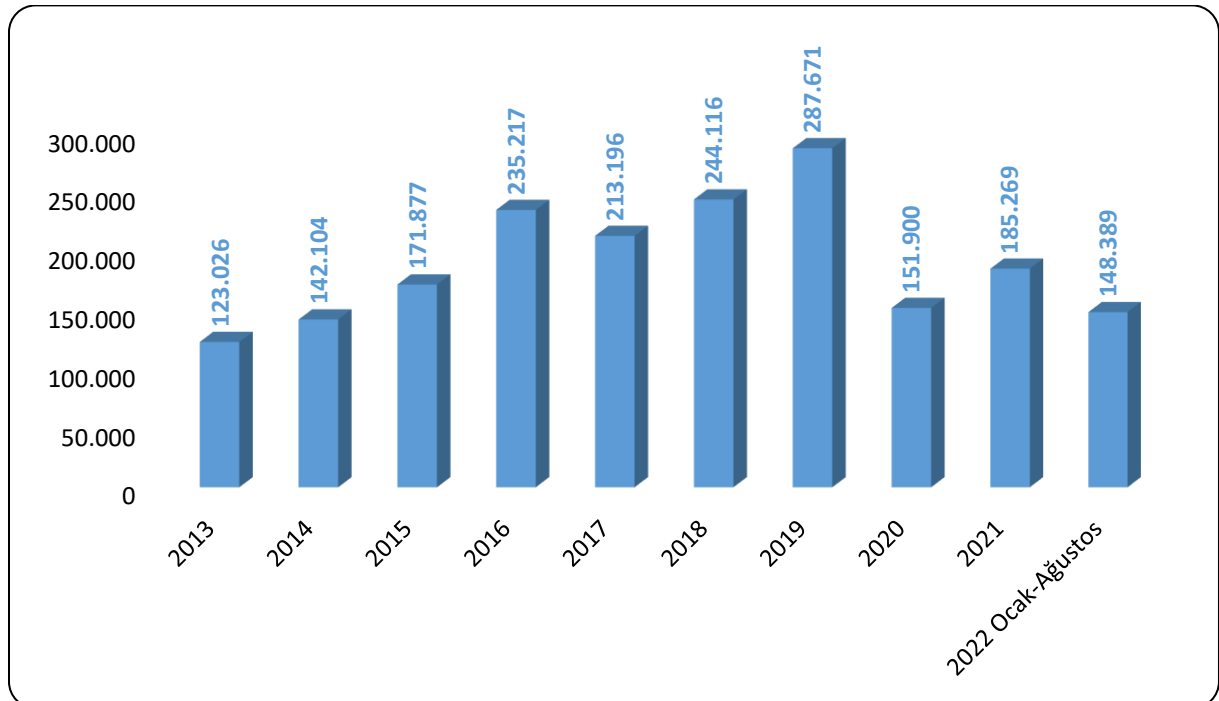
Hizmet akdinin feshinden önceki son üç yıl içinde;

- 600 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 180 gün,
- 900 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 240 gün,
- 1080 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 300 gün,

süre ile işsizlik ödeneği verilmektedir.

Günlük işsizlik ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının yüzde 40'ı olarak hesaplanmaktadır. Bu şekilde hesaplanan işsizlik ödeneği miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde 80'ini geçmemektedir. İşsizlik ödeneği damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları

İstanbul ilinde 2022 yılı Ocak-Ağustos döneminde 148.389 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. Pandemi başından 2021 yılı Temmuz ayına kadar uygulanan fesih kısıtı nedeniyle ilgili dönemde işsizlik ödeneğine hak kazanan kişi sayısında ülke genelinde düşüş gözlenmiştir. İstanbul ilinde de ülke geneline benzer eğilim söz konusudur.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin mevcut durumunu görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzına rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik belirli bir seviyenin altına düşmemektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının ihtiyaçlarını tespit etmek gereklidir. İşgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmak oldukça maliyetli sonuçlara yol açmaktadır.

- Belirli mesleklerde veya sektörlerde ilave işgücü ihtiyacı var mı?
- İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut?
- Mevcut açık işlerde hangi beceriler aranmakta?
- Belirli bir meslekte eleman temininde güçlük çekilmişse bunun sebebi ne?
- Önümüzdeki dönemde istihdam artışı ve azalışı beklenen meslekler hangileri?

Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için oldukça önemlidir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok önemli çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye geneli için işgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla her yıl düzenli olarak İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Farklı yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze

kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırmasının temel amaçları, emek piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif işgücü politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın amaçlarından bir diğeri de İşKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Araştırma kapsamında sektörel ve yerel düzeyde elde edilen bilgiler, yerel istihdam politikalarına yön vermek için kullanılmaktadır.

18 Nisan – 27 Mayıs 2022 tarihleri arasında Türkiye genelinde 82.450 işletme ile 2022 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında iletişime geçilmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma, Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri, Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 17 sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örnekleme yöntemiyle çalışılmıştır. 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için 74 ilde örnekleme yöntemiyle, 7 ilde ise tamsayım yapılarak işverenlerle iletişime geçilmiştir. 2-9 arası istihdamlı işletmelerde ise Türkiye geneli için tahmin üretebilmek adına örnekleme yöntemi ile işletmeler seçilmiştir. Cevaplılık oranı Türkiye genelinde yüzde 96 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırma kapsamında yer alan işletmeler ile gerçekleştirilen “İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Eksik Beceri)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri Düzeyleri, Arama Kanalı)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünölen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

2.1. İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşletmeler ve mevcut istihdam bölümünde İstanbul ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı ve E-ticaret yoluyla hizmet veya mal satışı yapılıp yapılmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Ayrıca mevcut çalışanların varsa beceri eksiklikleri de bu yıl işverenlere ilk defa sorulmuştur.

Çalışma kapsamında İstanbul ilinde 29.771 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 3.057.458 çalışan tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında İstanbul ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8’de İstanbul ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenmiştir.

Tablo 8: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşletme Sayısı

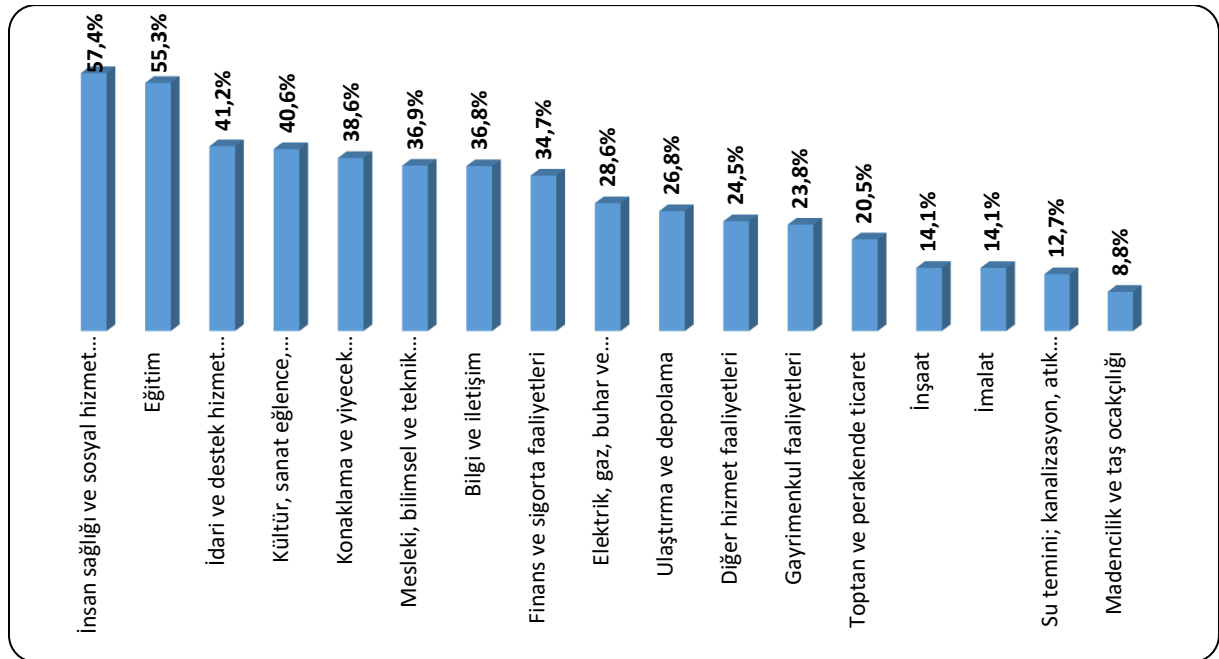
Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	10.393
Toptan ve perakende ticaret	5.535
İnşaat	2.549
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1.963
Ulaştırma ve depolama	1.730
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1.605
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.525
Bilgi ve iletişim	1.145
Eğitim	948
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	920
Diğer hizmet faaliyetleri	452
Finans ve sigorta faaliyetleri	394
Gayrimenkul faaliyetleri	261
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	174
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	63
Madencilik ve taş ocakçılığı	57
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	56
Genel Toplam	29.771

İstanbul ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. İstanbul ilindeki çalışma kapsamına giren işletmeler içerisinde İmalat sektöründeki işyerlerinin

oranı yüzde 34,9 seviyesindedir. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 34 seviyesindedir. İstanbul ilinde ilk sırada yer alan İmalat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ile benzerlik göstermektedir. İlimizde İmalat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında Toptan ve perakende ticaret sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 22,3 iken İstanbul ilinde Toptan ve perakende ticaret sektörünün payı yüzde 18,6 düzeyindedir. İstanbul ilinde çalışma kapsamındaki 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin içinde İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile İnşaat sektörlerinde faaliyet gösterenlerin oranı yüzde 62,1 seviyesindedir.

Araştırmaya dahil olan sektörler içerisinde en az sayıda işletme ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile Madencilik ve taş ocaklığı sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken İstanbul ilinde faaliyet gösteren ve il genelinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

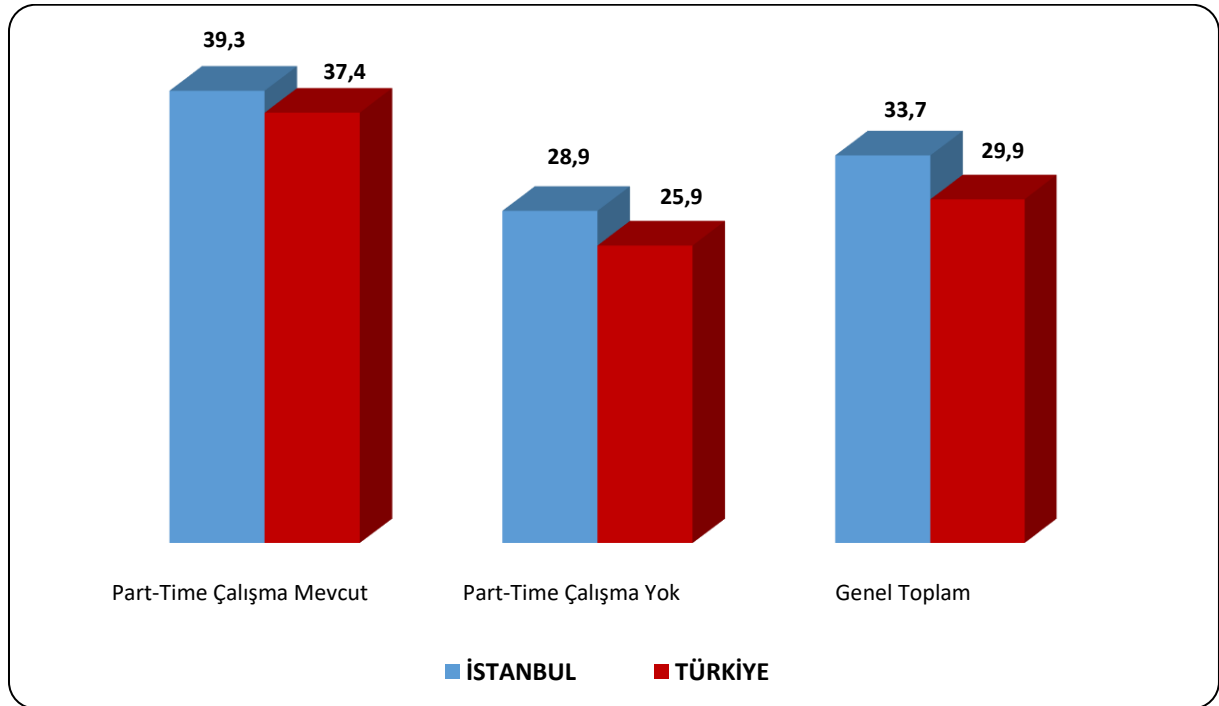
İstanbul ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 24,5 olarak gerçekleşmiştir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin içinde part-time çalışanı olan işletmelerin oranı yüzde 57,4 seviyesindedir. Part-time çalışma açısından ikinci sırada Eğitim sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin içerisinde part-

time çalışanı olanların oranı yüzde 55,3 oranındadır. Üçüncü sırada ise yüzde 41,2 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile Eğitim sektörleri part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve bu sektörlerdeki işletmelerin yaklaşık yarısında part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

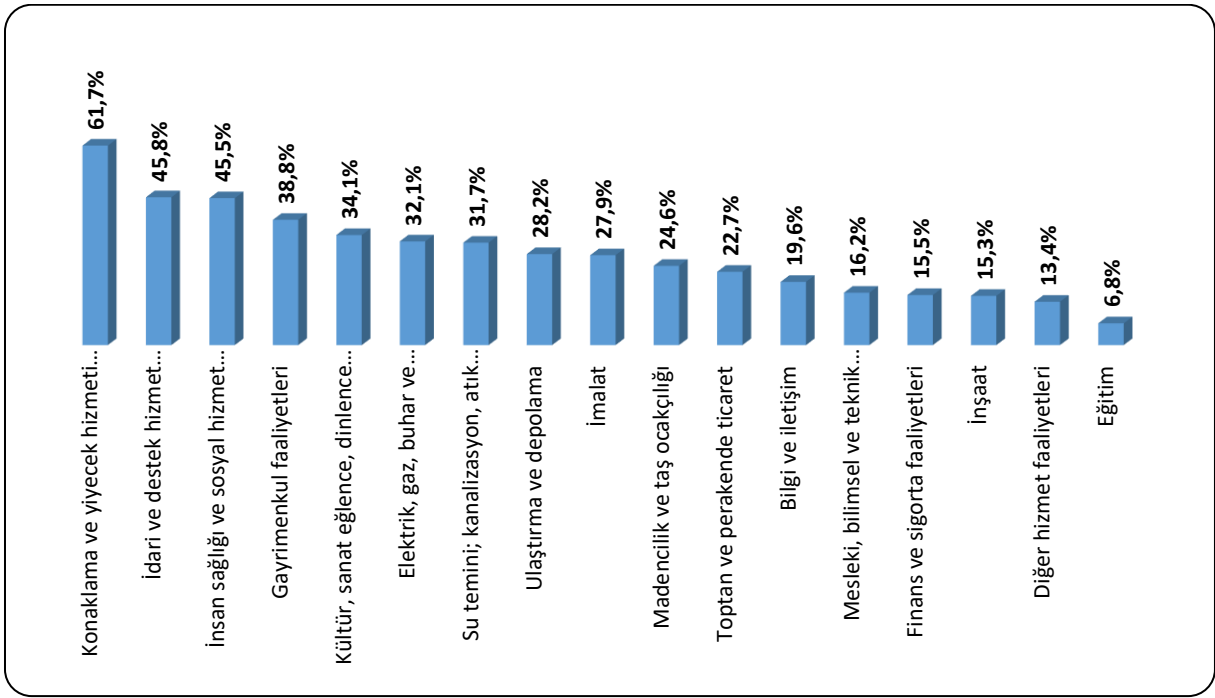
Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,9'unu kadınlar oluşturmaktayken İstanbul ilinde bu oran yüzde 33,7 düzeyindedir. İstanbul ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 28,9 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 39,3 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,9 iken part-time çalışanı olan işletmelerde ise kadın çalışan oranı yüzde 37,4'dür.

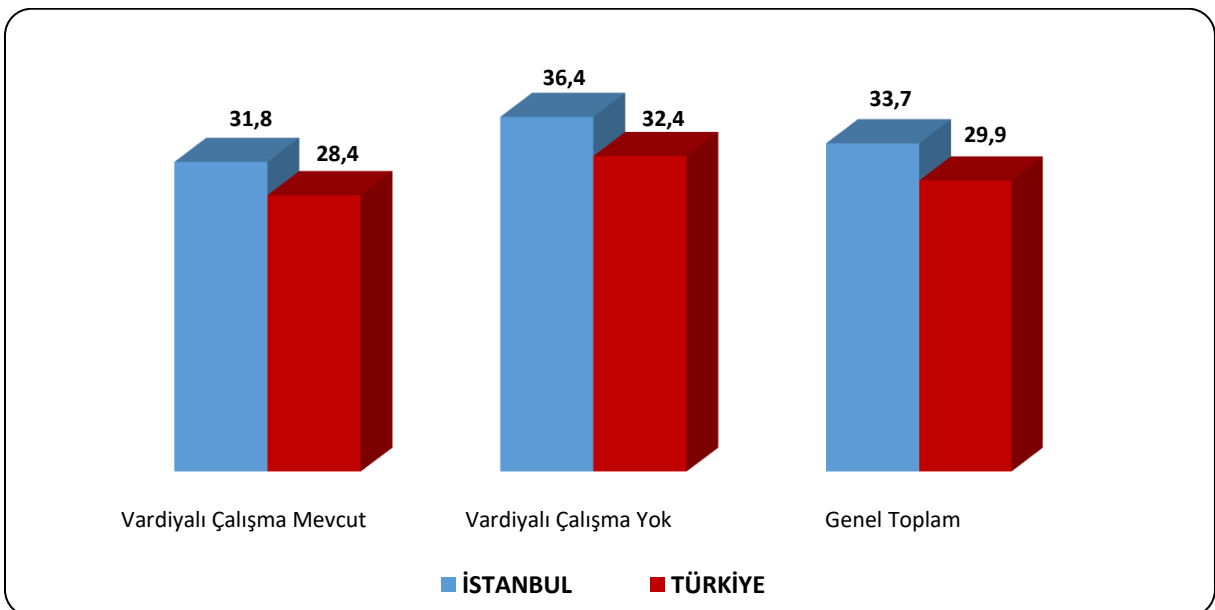

Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşletmelerin Oranı

İstanbul ilinde 20+ istihdamlı işletmeler içinde vardiyalı çalışma yapılan işletmelerin payı yüzde 27,7 seviyesinde iken bu oran Türkiye genelinde yüzde 34,2 seviyesindedir. İstanbul ilinde vardiyalı çalışmanın nispeten daha etkin uygulandığı sektörler Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleridir. Bu sektörlerdeki işyerlerinin yarısından çoğu ya da yarıya yakını vardiyalı çalışma yapmaktadır. Eğitim sektörü ise yüzde 6,8 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)

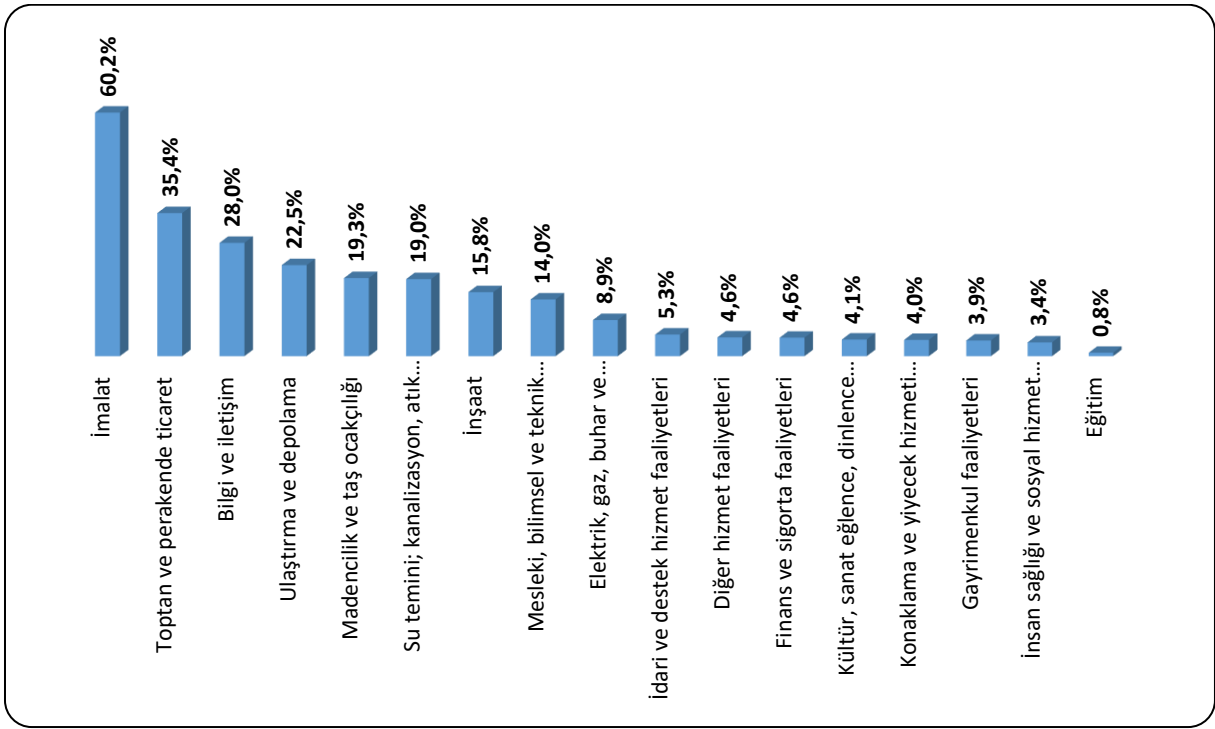

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklenen bir durumdur. Fakat bu durum sektörel olarak farklılık gösterebilmektedir.

Şekil 8’de ilimiz için söz konusu eğilime benzer yönde bir durum gözlenmektedir. İstanbul ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 31,8 iken, erkek çalışanların oranı ise yüzde 68,2 seviyesindedir. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadınların oranı yüzde 36,4 düzeyindedir. Ülkemizde istihdamın büyük çoğunluğu erkek çalışanlardan oluşmaktadır. Türkiye genelinde araştırma kapsamında kadın çalışan oranı yüzde 29,9 seviyesindedir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 4,0 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır.

Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşletmelerin Oranı

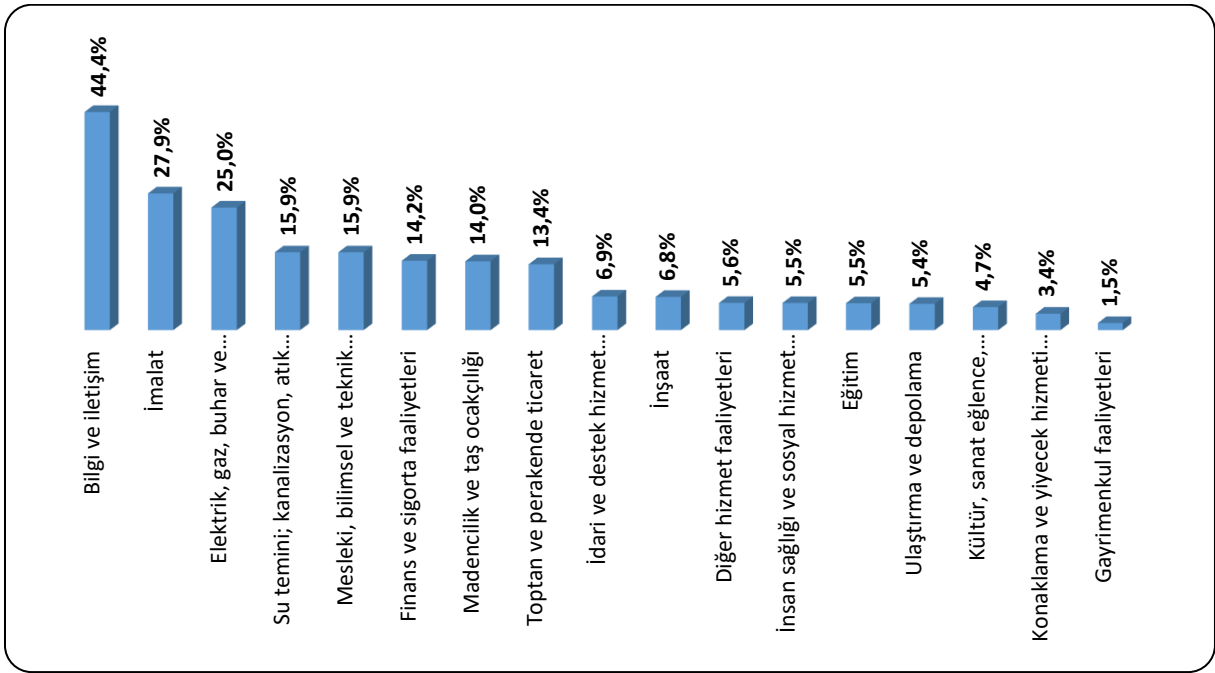
İstanbul ilindeki işletmelerin içerisinde ihracat yapanların oranı yüzde 33,0 düzeyindedir. İmalat sektöründe ihracat yapan işletmelerin oranı yüzde 60,2 seviyesindedir. İhracat yapan işletme oranı bakımından ikinci sırada ise Toptan ve perakende ticaret sektörü bulunmaktadır.

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 27,4'ü ihracat yapmakta ve ilk sırada yer alan sektör olarak yüzde 56,4 ile İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır.

İhracat yapan işletme oranının yüksek olması ilgili sektörlerin nispeten ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Bu çalışma kapsamında işverenlere mal ve hizmet satışlarında E-Ticaret uygulamaları olup olmadığı sorulmuştur. İstanbul ilinde E-Ticaret uygulamasına sahip işletmelerin oranı yüzde 19,3 seviyesindedir.

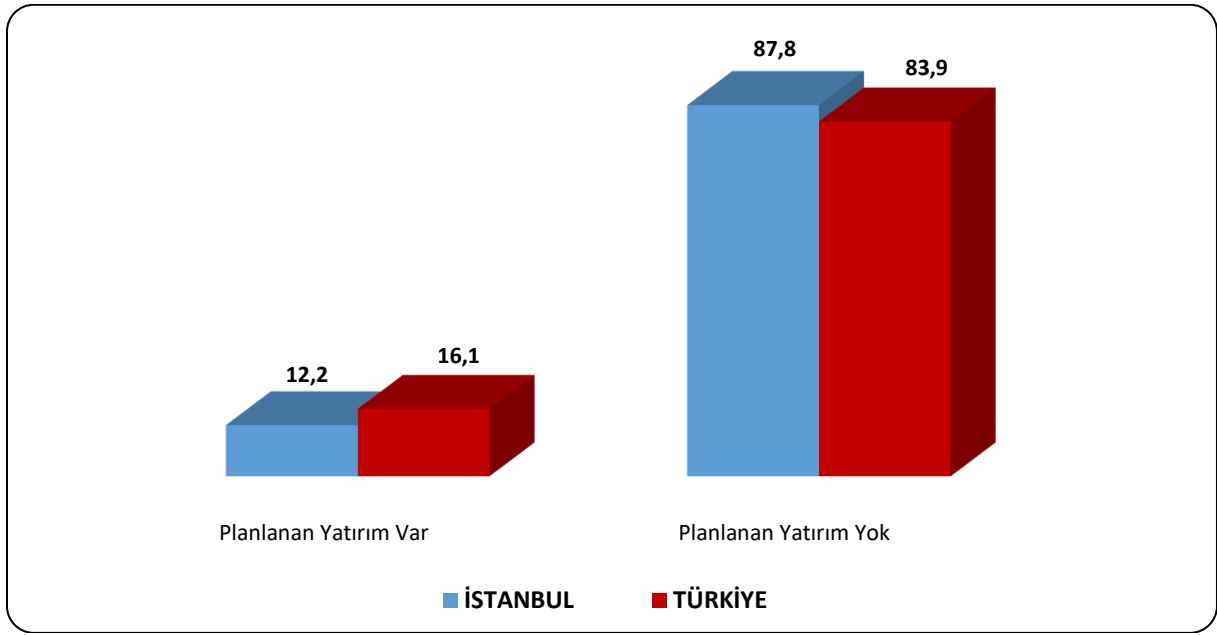
Şekil 10: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşletmelerin Oranı

İstanbul ilinde araştırma kapsamında yer alan sektörlerden 17 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 17,0 olarak gerçekleşmiştir. Bilgi ve iletişim sektöründeki işyerlerinin içinde Ar-Ge çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 44,4 seviyesindedir. İmalat sektöründe Ar-Ge çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 27,9 seviyesindedir. Bu sektörleri ise yüzde 25,0 ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü takip etmektedir.

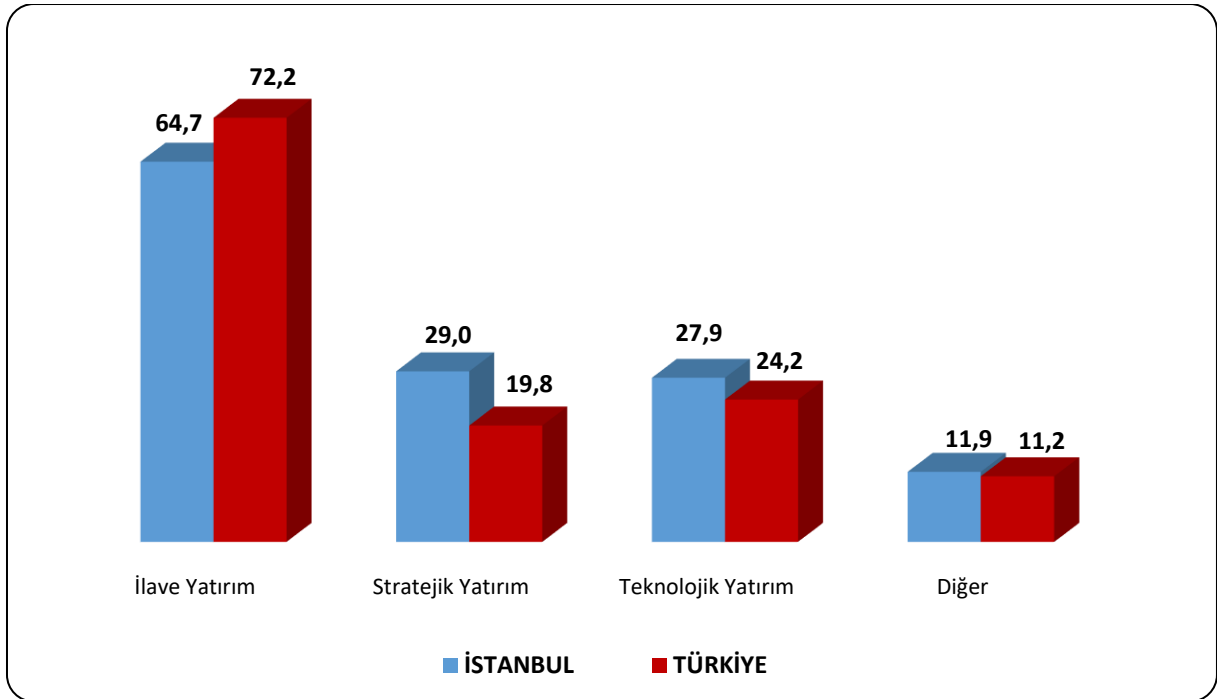
Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 16,7'si Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 44,4 ile Bilgi ve iletişim ve yüzde 29,7 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşletmelerin Oranı (%)

Türkiye genelinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 16,1'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran İstanbul ilinde yüzde 12,2 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Yatırım Planlayan İşletmelerin Planlanan Yatırım Türleri (%)

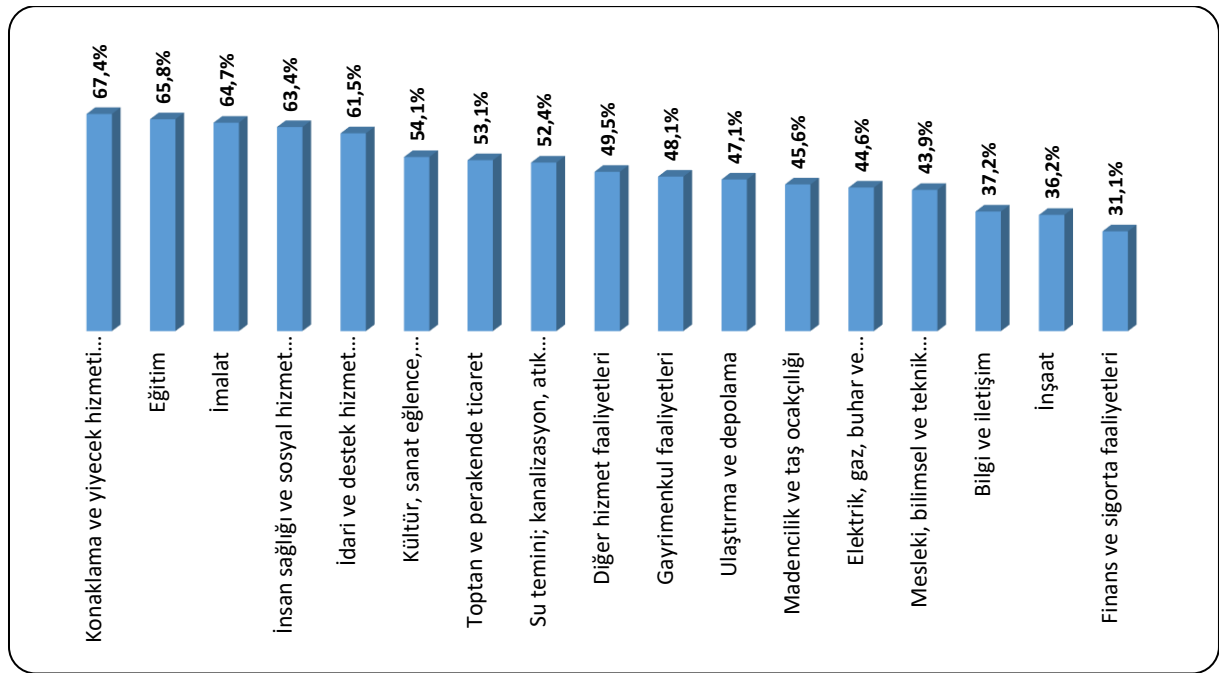

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; İstanbul ilinde 20+ çalışanı olan ve yatırım yapmayı planlayan işletmelerin

içinde ilave yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 64,7; stratejik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 29,0 ve teknolojik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 27,9 seviyesindedir.

Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 72,2'si ilave yatırım, yüzde 24,2'si teknolojik yatırım, yüzde 19,8'i stratejik yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin Oranı

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 63,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Pandemi döneminde özellikle pasif işgücü programlarımızın oldukça etkin şekilde kullanılması, ülke genelinde birçok işyerine hizmet sunmamıza imkân sağlamıştır. İstanbul ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı ise yüzde 55,9 seviyesindedir. İlimizdeki bu oran Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

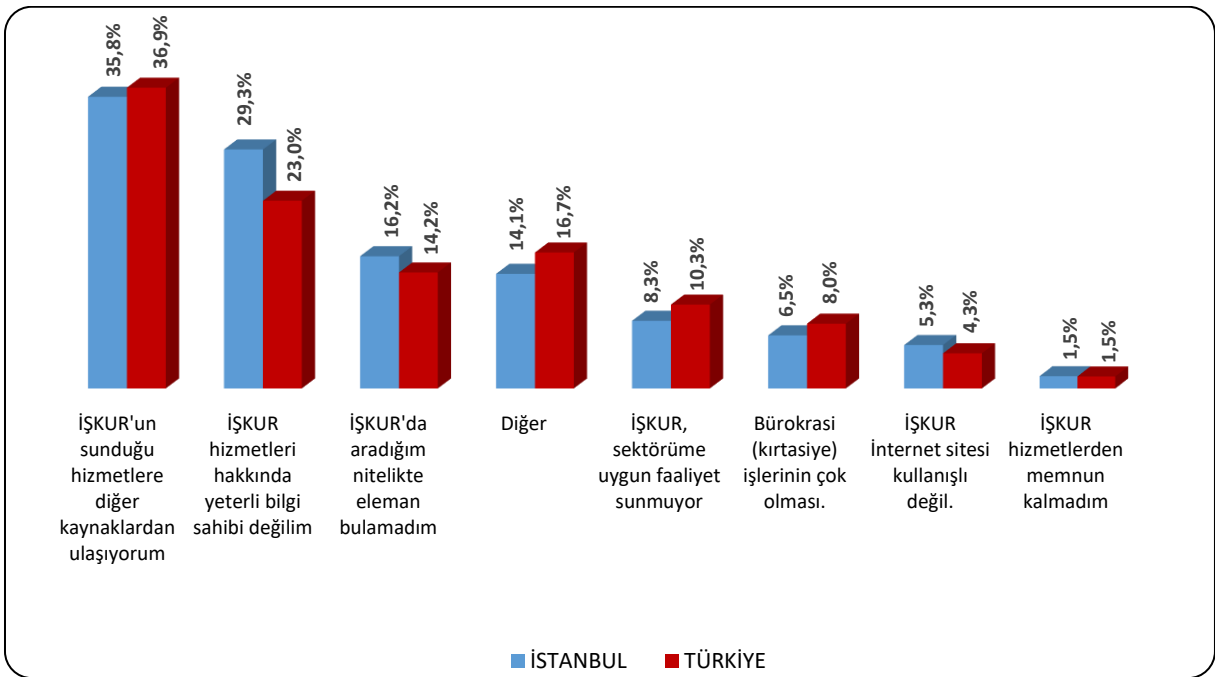
Araştırma kapsamında ilin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İmalat sektöründe İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işletme oranı il geneli olan yüzde 55,9 seviyesinin üzerinde ve yüzde 64,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin Hizmetlerimize Göre Oranları

Hizmet Türleri	İşletme Oranı
Kısa Çalışma Ödeneği	53,6%
Eleman Temini	46,0%
Teşvikler	29,4%
Danışmanlık ve Yönlendirme	22,8%
Nakdi Ücret Desteği	20,4%
İşbaşı Eğitim Programları	13,7%
Mesleki Eğitim Kursu	0,3%
Genel Toplam	100,0%

İstanbul ilinde İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerden; Kısa Çalışma Ödeneği kapsamında hizmetlerimizden faydalananların oranı yüzde 53,6; Eleman Temini kapsamında hizmetlerimizden yararlananların oranı yüzde 46,0 ve Teşvikler kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işletmelerin oranı ise 29,4 seviyesindedir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

İstanbul ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmayan işverenlere nedenlerini sordüğümüzda ilk üç sırada, yüzde 35,8 ile “İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum”, yüzde 29,3 ile “İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim” ve yüzde 16,2 ile “İŞKUR'da aradığım nitelikte eleman bulamadım” gerekçe olarak gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerimizden faydalanmama nedeni olarak ilk sırada yüzde 36,9 ile “İŞKUR'un sunduğu

hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum” seçeneği gerekçe olarak gösterilmiştir. İstanbul ilinde “İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim” nedeniyle Kurum hizmetlerinden faydalanmıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye geneline göre daha yüksek seviyede gerçekleşmiştir.

İstanbul ilinde 20+ istihdamlı ve araştırma kapsamına giren sektörlerdeki işletmeler için 2.026.405 erkek çalışan ve 1.031.054 kadın çalışan olmak üzere toplam 3.057.458 çalışan tespit edilmiştir.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Sektörler	Erkek Çalışan	Kadın Çalışan	Toplam Çalışan
İmalat	549.170	241.966	791.136
Toptan ve perakende ticaret	367.334	231.408	598.741
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	242.602	98.907	341.510
Ulaştırma ve depolama	254.139	75.538	329.677
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	139.648	54.573	194.222
İnşaat	135.756	23.478	159.234
Finans ve sigorta faaliyetleri	66.338	64.735	131.072
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	72.988	54.861	127.849
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	40.597	68.122	108.719
Eğitim	36.442	59.450	95.893
Bilgi ve iletişim	56.111	28.103	84.214
Diğer hizmet faaliyetleri	16.707	14.150	30.857
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	12.123	5.567	17.690
Gayrimenkul faaliyetleri	11.025	5.427	16.452
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	12.682	2.482	15.164
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	9.086	1.801	10.887
Madencilik ve taş ocakçılığı	3.656	485	4.141
Genel Toplam	2.026.405	1.031.054	3.057.458

Sektörlere göre dağılımda ise; İstanbul ilinde çalışanların en fazla olduğu sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ile Ulaştırma ve depolama faaliyetleri sektörleridir. Toplam çalışanların içinde bu dört sektörde çalışanların oranı yüzde 67,4 düzeyindedir.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların içinde İmalat sektöründe çalışanların payı yüzde 23,5 seviyesindedir. İstanbul

ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe kadın çalışan oranı yüzde 62,7 düzeyindedir.

Türkiye genelinde Eğitim ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Bu yıl ilk kez işverenlere, mevcut çalışanlarında bilgi beceri eksikliği olup olmadığı soruldu. Bunun yanında mevcut çalışanları arasında engelli bir çalışanın olup olmadığı da işverenlerden elde edilen bilgiler arasındaydı.

İstanbul ilinde 6.013 işveren halihazırda istihdam ettiği çalışanlarında bilgi beceri eksikliği olduğunu iletmiştir. Çalışanlarda en fazla eksilik duyulan beceriler ise; Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile İş Tecrübesi becerileridir.

İlimizde araştırma kapsamında yer alan 29.771 işletmeden 9.163'ünde engelli çalışan istihdam edilmektedir. Engelli bireylerin istihdamında aşılması gereken en büyük zorluk önyargılardır. Herkesin engelli ya da engelli adayı olduğu gerçeğini hiçbir zaman unutmamız gerekmektedir. Bunun dışında Türkiye'de engellilere yönelik istihdam politikaları başta Anayasa olmak üzere çeşitli yasal düzenlemelerle belirlenmiş durumdadır. Anayasanın getirmiş olduğu eşitlik ilkesinin yanı sıra düzenlemelerin öngördüğü pozitif ayrımcılık esasları engellilere yönelik istihdam politikalarının temelini oluşturmaktadır.

İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde 3 engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde 4 engelli işçiyi meslek, beden ve ruhsal durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler.

İŞKUR'un engelli vatandaşlarımıza yönelik sunmuş olduğu önemli bir hizmet de, Engelli Kendi İşini Kurma Hibe Desteği Projeleridir. Bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerle kaybetmesi nedeniyle işgücü kaybının en az yüzde 40 olduğu "Engellilere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları" ile belgelenen kişiler, üretime katkıda bulunarak öncelikle kendi geçimlerini sağlamak sonra da ilave istihdam oluşturmak amacıyla hazırlayacakları projeleriyle e-Devlet üzerinden "Engelli Kendi İşini Kurma Hibe Desteği" kapsamında başvuruda bulunabilmektedirler. Kurumumuz internet sitesinin duyurular bölümünde Başvuru Rehberi ve usul esaslar yayınlanmaktadır.

2.2. AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin taleplerini ve ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır. Açık işlere ilişkin bilgiler derlenerek ihtiyaç duyulan meslekler ve bu mesleklere ilişkin talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisi elde edilmektedir. Bu bilgiler; açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek amacıyla alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve varsa bu açık işlere ait meslek bilgisinin yanında, bu mesleklerde cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, mevcut açık işler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, işverenlerin boş pozisyonlarını doldurabilmek için iş arayanları hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 11: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletme Oranı

Sektörler	Açık İş	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşveren Oranı
İmalat	28.439	3,5%	36,2%
Toptan ve perakende ticaret	11.725	1,9%	29,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	9.011	2,6%	27,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7.003	3,5%	36,6%
Ulaştırma ve depolama	5.709	1,7%	22,9%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2.778	2,1%	20,7%
Bilgi ve iletişim	2.139	2,5%	36,8%
İnşaat	1.663	1,0%	16,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1.453	1,3%	36,2%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1.061	0,8%	28,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	767	4,2%	18,2%
Eğitim	576	0,6%	20,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	515	1,6%	22,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	256	1,5%	21,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	101	0,9%	23,2%
Madencilik ve taş ocakçılığı	59	1,4%	15,8%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	58	0,4%	22,2%
Genel Toplam	73.313	2,3%	30,1%

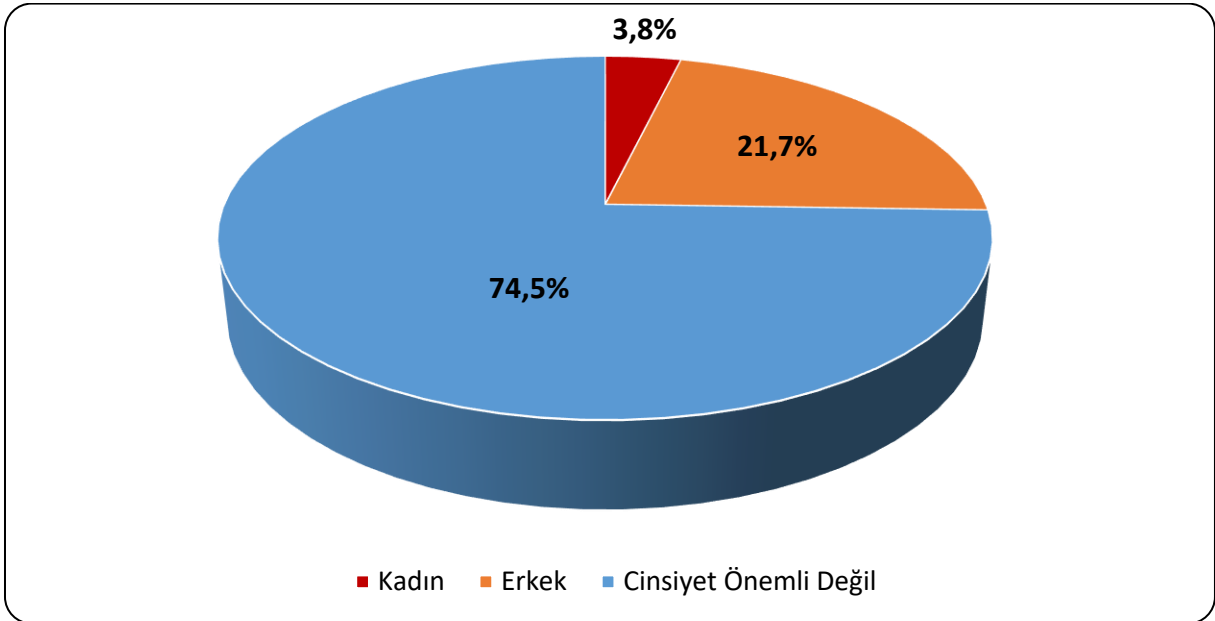
İstanbul ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 29.771 işletmede 73.313 açık iş tespit edilmiştir. İstanbul ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. Araştırma

döneminde toplam 73.313 kişilik açık işin 28.439 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin en fazla olduğu bir diğer sektör ise Toptan ve perakende ticaret sektörüdür.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması ile elde edilmektedir. İstanbul ilinde açık iş oranı yüzde 2,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,9 seviyesindedir. İstanbul ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının üzerindedir. İstanbul ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,2 ile Kültür, sanat eğlence, dinlenme ve spor sektörü olarak tespit edilmiştir.

İstanbul ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin içinde açık işi bulunan işletmelerin oranı yüzde 30,1 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı ise yüzde 24,6 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 15: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi

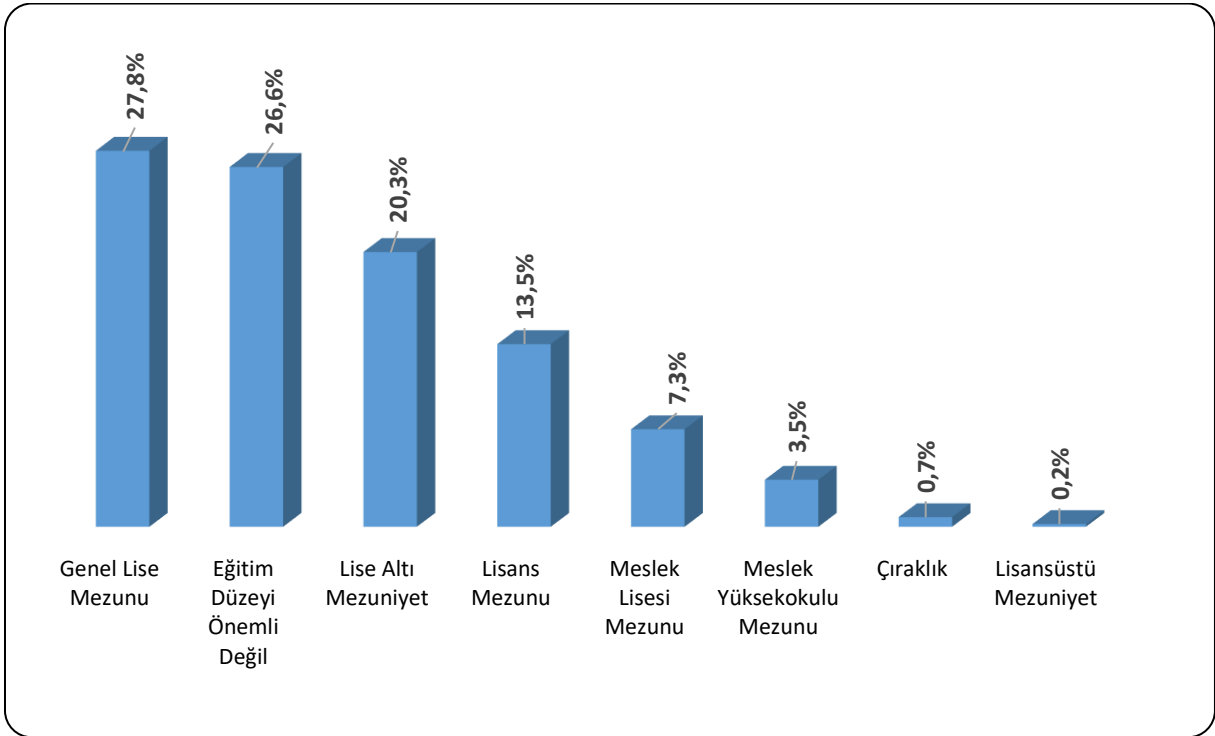

Şekil 15’de İstanbul ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. İstanbul ilinde işverenlerin cinsiyetin önemli olmadığını belirttikleri açık işlerin oranı yüzde 74,5 iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 65,1 olarak gerçekleşmiştir. Mevcut açık işler için kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 6 iken; İstanbul ilinde yüzde 3,8 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde açık işlerin yüzde 28,9’unda işverenler açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. İstanbul

ilinde ise mevcut açık işlerin içinde erkek tercih edilen açık işlerin oranı yüzde 21,7 seviyesindedir.

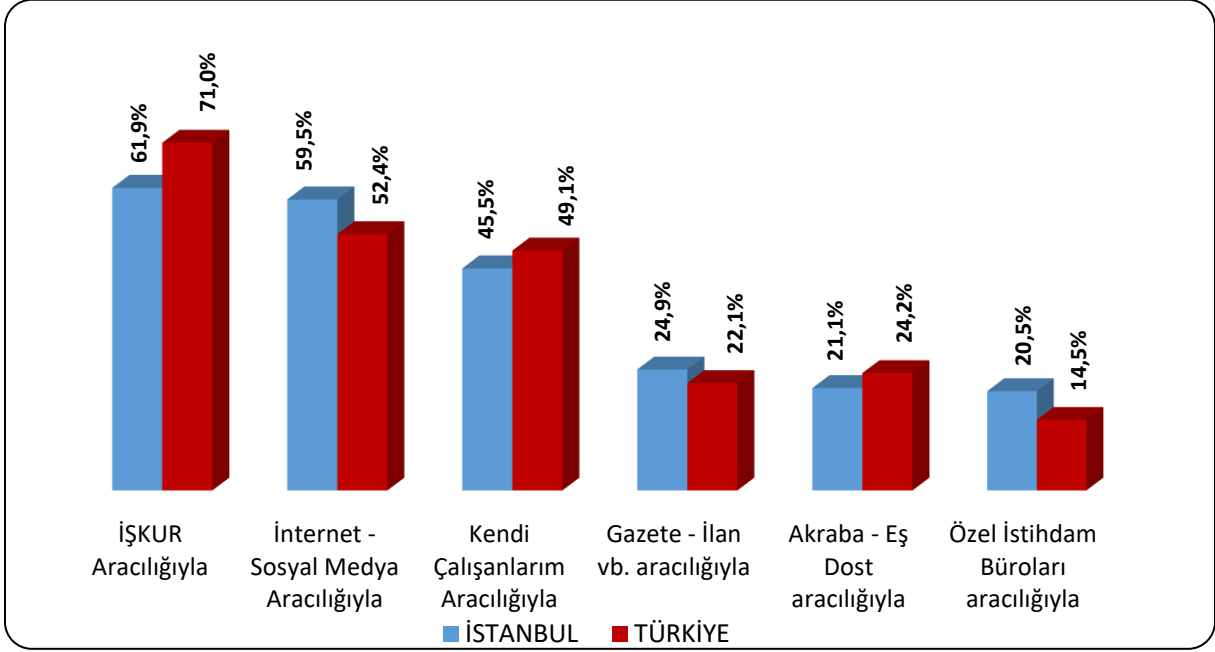
Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların oranı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. İstanbul ilindeki açık işler incelendiğinde, asgari düzeyde “Genel Lise Mezunu” olarak talep edilen açık işlerin oranı yüzde 27,8 düzeyindedir. “Eğitim Düzeyi Önemli Değil” şeklinde talep edilen açık işlerin payı da yine yüzde 26,6 seviyesindedir.

Şekil 17: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu, özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek ve iş arayanla doğru işi en etkin biçimde eşleştirmek Kurumumuz görevlerinden biridir.

Şekil 17’de İstanbul ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. İstanbul ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin içinde İŞKUR aracılığıyla arananların oranı yüzde 61,9 seviyesindedir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 71,0 olarak gerçekleşmiştir. İstanbul ilinde ikinci sırada yüzde 59,5 ile “İnternet - Sosyal Medya Aracılığıyla” açık işler aranmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 45,5 ile “Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla” mevcut açık işler aranmaktadır.

Tablo 12: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Öncelik Sırası
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1
İletişim ve İfade Yeteneği	2
İş Tecrübesi	3
Takım Çalışması	4
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	5
Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme	6
Analitik Düşünebilme	7
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	8
Bilgisayar Kullanımı	9
Yabancı Dil	10

İstanbul ilinde açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada yer almaktadır. Bu beceriyi sırasıyla İletişim ve İfade Yeteneği ile İş Tecrübesi becerileri takip etmektedir.

Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları

Meslek Grupları	Açık İş
Hizmet ve Satış Elemanları	18.808
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	16.784
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	12.185
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	7.558
Profesyonel Meslek Mensupları	7.005
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	6.475
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	3.989
Yöneticiler	429
Nitelikli Tarım, Ormanlık ve Su Ürünleri Çalışanları	74
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	6

İstanbul ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 25,7 seviyesindedir. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Tablo 14: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları

Meslek Grupları	Akra - ba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnter - net - Sosy - al Medya	İŞKUR Aracılı ğıyla	Kendi Çalışan arım Aracılığı yla	Özel İstihdam Büroları
Hizmet ve Satış Elemanları	9,9 %	24,9 %	81,0 %	74,8%	52,6%	17,8 %
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	34,0 %	28,6 %	39,7 %	58,7%	36,6%	20,6 %
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	32,8 %	15,0 %	40,7 %	70,9%	46,4%	15,0 %
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	22,2 %	32,1 %	45,7 %	77,1%	35,8%	27,0 %
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	8,5 %	31,0 %	60,5 %	57,6%	51,3%	15,6 %
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	25,5 %	20,2 %	73,2 %	40,6%	50,4%	31,6 %
Profesyonel Meslek Mensupları	7,4 %	23,2 %	87,2 %	20,4%	48,1%	28,4 %
Yöneticiler	15,7 %	18,3 %	68,6 %	42,5%	44,3%	19,3 %
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	78,7 %	1,4 %	81,5 %	18,5%	81,5%	1,4%

Meslek gruplarına göre açık işlerin arama kanalları değerlendirilecek olursa; İstanbul ilinde arama kanalları içerisinde İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Hizmet ve Satış Elemanları ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin büyük bölümü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Tablo 15: Açık İşi En Fazla Olan İlk 10 Meslek İçin Talep Edilen Beceri Sırası

Meslekler	Analistik Düşünebilme	Bilgisayar Kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Tecrübesi	Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübe
Satış Danışmanı / Uzmanı	7	10	5	1	2	9	6	4	8	3
Garson (Servis Elemanı)	9	10	4	2	3	6	7	1	8	5
Temizlik Görevlisi	7	8	2	9	5	3	6	4		1
Makineci (Dikiş)	6		3		5	2	7	4		1
Savunma ve Güvenlik Meslek Elemanı			2		3					1
Perakende Satış Elemanı (Gıda)				5	1	3		2		4
Beden İşçisi (Temizlik)			3		1	5	4	2		6
Konfeksiyon İşçisi	7		6		2	4	3	5		1
Otobüs Kaptanı (Şoförü)										1
Motosikletli Kurye	3		6	4	1	7	2			5

Tablo 15'te İstanbul ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Temizlik Görevlisi, Makineci (Dikiş), Savunma ve Güvenlik Meslek Elemanı, Konfeksiyon İşçisi, Otobüs Kaptanı (Şoförü) mesleklerinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada aranmaktadır.

Tablo 16: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İşi Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Depo İşçisi (Elleçleme)	Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Elektrik Malzemesi Montaj İşçisi	Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Garson (Servis Elemanı)
Paketleme İşçisi	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)	Perakende Satış Elemanı (Gıda)
Temizlik Görevlisi	Ayakkabı İmalatçısı	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Satış Danışmanı / Uzmanı	Diğer Plastik Mamuller İmalat İşçileri	Savunma ve Güvenlik Meslek Elemanı	Satış Danışmanı / Uzmanı
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Dikişli Boru Profil Üretim Operatörü	Satış Danışmanı / Uzmanı	Savunma ve Güvenlik Meslek Elemanı
Makineci (Dikiş)	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Motosikletli Kurye	Motosikletli Kurye
Hemşire	Makineci (Dikiş)	Otobüs Kaptanı (Şoförü)	Beden İşçisi (Temizlik)
Sekreter	Şoför-Yük Taşıma	Beden İşçisi (Temizlik)	Temizlik Görevlisi
Ön Muhasebeci	Cnc Cam İşleme Makinesi Operatörü	Lojistik Elemanı	Otobüs Kaptanı (Şoförü)

İstanbul ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Konfeksiyon İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Perakende Satış Elemanı (Gıda) meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde buldukları açık iş sayısı en fazla olan meslek ise Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş mesleğidir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu meslek Depo İşçisi (Elleçleme); cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise en çok aranan meslek Konfeksiyon İşçisi mesleğidir.

2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında işverenlere son bir yıl içerisinde hangi mesleklere eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bu mesleklere eleman temininde güçlük çekilmesinin nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle İstanbul ili işgücü piyasasının talep kısmında yaşanan darboğazları daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin temin etmekte güçlük çektiği meslekler, eleman sayıları ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışana temin etmekte zorlandığı gibi veriler ile önemli bilgi elde edilmektedir. Bu bölümde ele alınacak bilgiler, ilin istihdam politikasına da yön verecektir. Bu kapsamda temininde güçlük çekilen meslekler, sektör ve meslek grupları bazında detaylıca incelenecektir.

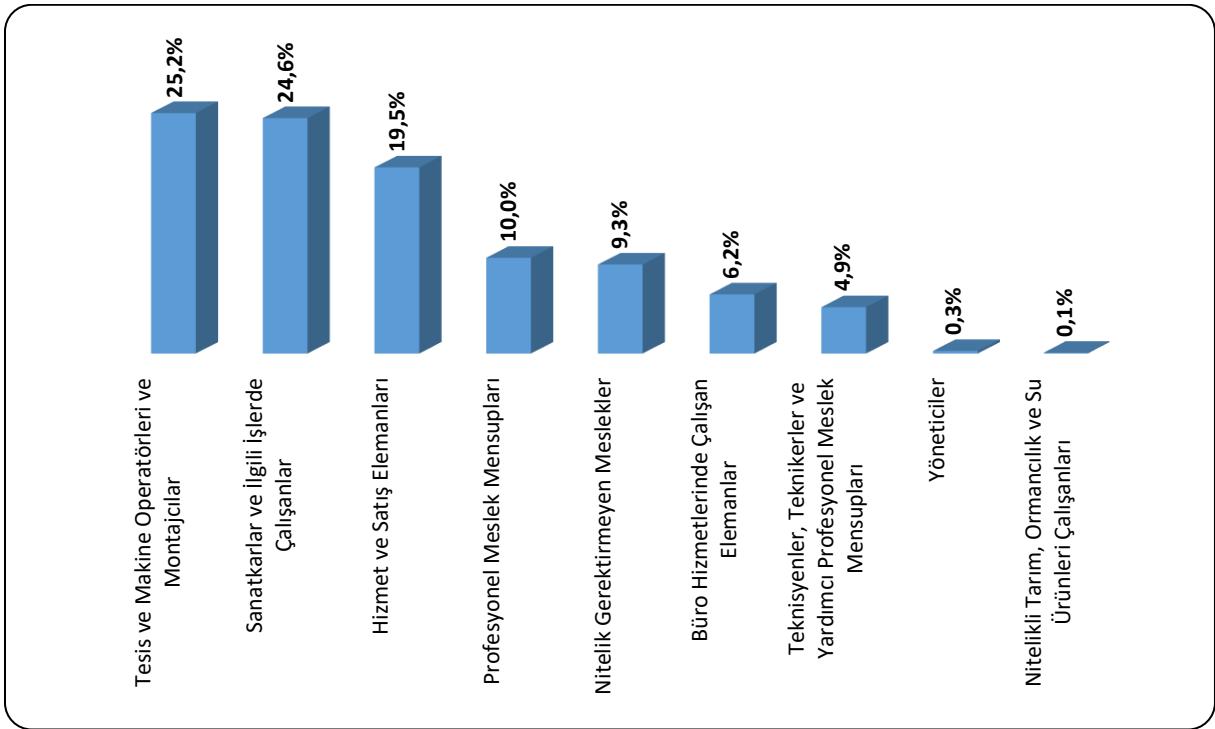
Araştırma kapsamında Türkiye genelinde 19.286 işletmenin (20+ istihdamlı) çeşitli mesleklere eleman temininde güçlük çektiği tespit edilmiştir. İstanbul ilinde ise 20+ istihdamlı 6.143 işletme son bir yıl içerisinde temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,4'ü son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken, İstanbul ilinde ise bu oran yüzde 20,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 17: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	17.157
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5.891
Toptan ve perakende ticaret	3.799
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3.109
Ulaştırma ve depolama	2.904
İnşaat	1.980
Bilgi ve iletişim	1.287
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1.262
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	861
Diğer hizmet faaliyetleri	605
Eğitim	400
Finans ve sigorta faaliyetleri	176
Gayrimenkul faaliyetleri	164
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	48
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	40
Madencilik ve taş ocaklığı	38
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2
Genel Toplam	39.723

İstanbul ilinde 39.723 kişilik işgücü için eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İstanbul ilinde temininde güçlük çekilen elemanların içinde İmalat sektörünün payı yüzde 43,2 seviyesindedir. Bunun dışında, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ile Toptan ve perakende ticaret sektörleri de ilk sıralarda yer alan ve eleman temininde güçlük çekilen diğer sektörlerdir.

Şekil 18: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı

İstanbul ilinde meslek gruplarına göre eleman temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde 9.996 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarının ön plana çıktığı görülmektedir. Bu meslek gruplarının toplam TGÇM içindeki payı yüzde 49,8 seviyesindedir.

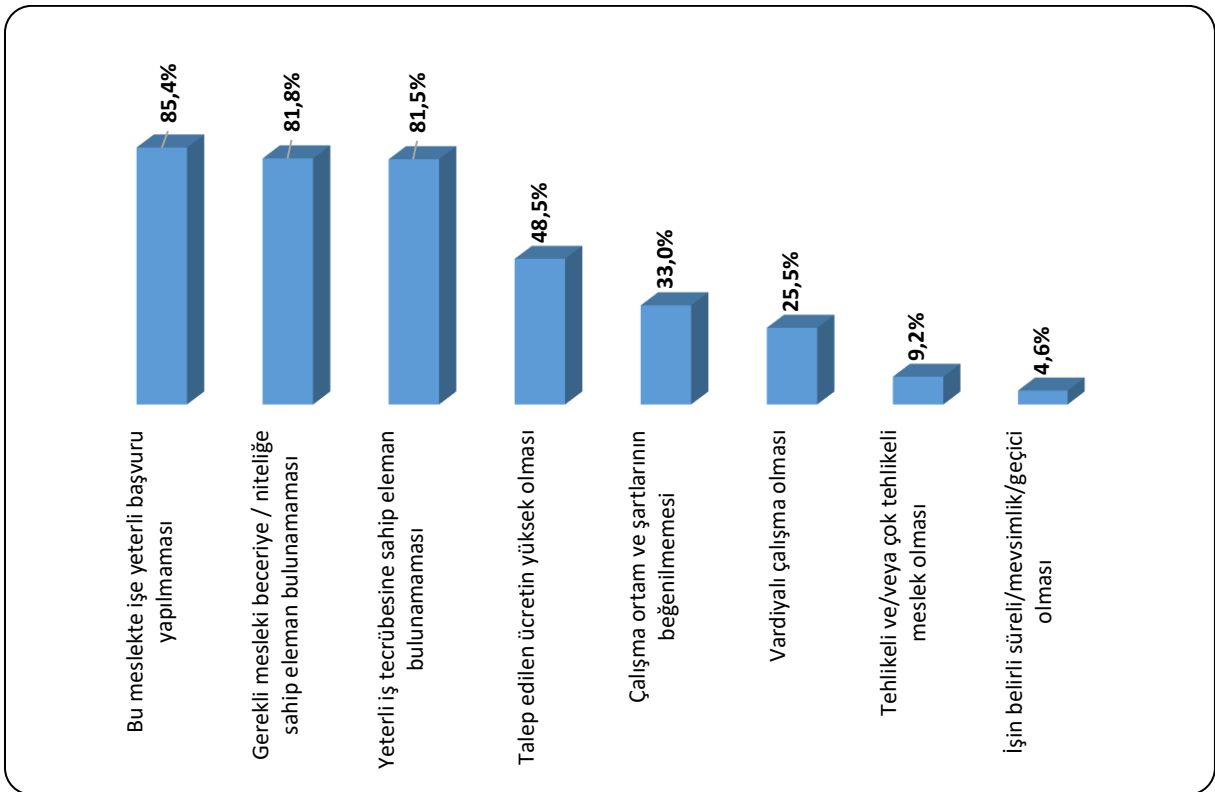
Türkiye genelinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 31,3 seviyesindedir.

Tablo 18: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek

Meslekler	TGÇM Eleman Sayısı
Savunma ve Güvenlik Meslek Elemanı	2.037
Konfeksiyon İşçisi	1.927
Garson (Servis Elemanı)	1.813
Makineci (Dikiş)	1.700
Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	1.013
Ambar/Depo Görevlisi	898
Ayakkabı İmalatçısı (Sayacı)	779
Yazılım Geliştiricisi	774
Temizlik Görevlisi	753
Otobüs Kaptanı (Şoförü)	618

İstanbul ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 2.037 kişi ile Savunma ve Güvenlik Meslek Elemanı mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 1.927 kişi ile Konfeksiyon İşçisi ve 1.813 kişi ile Garson (Servis Elemanı) meslekleri gelmektedir.

Şekil 19: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

İstanbul ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM

Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması yer almaktadır.

Eleman temininde güçlük çekilme nedenlerini ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için talep edilen beceri ve tecrübeye sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. Her ay düzenli olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından gerçekleştirilen İktisadi Yönelim Anketleriyle İmalat sanayiinde yer alan firmalardan gelecek 3 aylık döneme ilişkin istihdam beklentileri derlenmektedir. TCMB'nin bu kapsamda her ay yayınladığı istatistikler ise yalnızca İmalat sektörü ve ülke geneline ilişkin bilgi vermektedir. İşgücü Piyasası Araştırmaları ise işverenlere bir yıl sonrası için öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir. Ayrıca istihdam özelinde, teknolojik değişim ve dönüşümün işverenlerin buldukları sektöre gelecek 10 yılda nasıl etki edeceği de İPA ile işverenlere sorulmaktadır. İPA verilerinden elde edilen bilgilerle 17 sektör için Türkiye geneli ve il düzeyinde raporlar düzenli olarak her yıl yayınlanmaktadır.

2.4.1. Net İstihdam Değişimi

Bu bölümde İstanbul ilinde 2022 Yılı araştırma dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “27 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 18'i çeşitli mesleklerde net istihdamın artacağı yönünde cevap verirken İstanbul ilinde net istihdamın artacağını düşünen işletmelerin oranı 18,8 seviyesindedir. Öte yandan bazı meslekler için net istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 1,7 ve İstanbul ilinde ise yüzde 1,6 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	752	4,3%
Bilgi ve iletişim	3.119	3,7%
İmalat	27.678	3,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	9.686	2,8%
Gayrimenkul faaliyetleri	364	2,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2.820	2,2%
Ulaştırma ve depolama	5.968	1,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	542	1,8%
Toptan ve perakende ticaret	8.962	1,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2.714	1,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	36	0,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	885	0,8%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1.015	0,8%
Eğitim	448	0,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	37	0,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	44	0,3%
İnşaat	338	0,2%
Genel Toplam	65.409	2,1%

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde bir yıl sonrası için (27 Mayıs 2023) istihdamın yüzde 2,7 artacağı beklenmekte olup İstanbul ilinde ise bu oran yüzde 2,1 olup ülke genelinin altında gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam artışı 27.678 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı yüzde 4,3 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe beklenmektedir.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	16.548
Hizmet ve Satış Elemanları	12.016
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	9.924
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	9.628
Profesyonel Meslek Mensupları	7.329
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	6.088
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	3.514
Yöneticiler	289
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	74
Genel Toplam	65.409

İstanbul ilinde önümüzdeki bir yıl içerisinde en fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu 16.548 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubudur. 27 Mayıs 2023 tarihine kadar en düşük istihdam artışı beklenen meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubudur.

Tablo 21: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden İşçisi (Temizlik)	İnşaat İşçisi
Oluklu Mukavva Kutu Üretim Elemanı	İnşaat Mühendisi
Makineci (Dikiş)	Soğutmacı ve Havalandırmacı (İklimlendirme)
Garson (Servis Elemanı)	İşletme Elektrik Bakım Ustası
Özel Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Ayakkabı Üretim (Fora-Freze-Gazuma) Elemanı
Beden İşçisi (Genel)	Çelik Kapı Mobilya İşlemecisi
Konfeksiyon İşçisi	İskele Kurulum Elemanı-İnşaat (Metal-Ahşap)
Satış Danışmanı / Uzmanı	İnşaat Ustası
Yazılım Geliştiricisi	Elektrikçi-Gemi
Perakende Satış Elemanı (Tezgahtar)	İnşaat Teknolojisi Teknikeri

İstanbul ilinde gelecek dönem net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Beden İşçisi (Temizlik), Oluklu Mukavva Kutu Üretim Elemanı ve Makineci (Dikiş) meslekleridir. İnşaat İşçisi, İnşaat Mühendisi ve Soğutmacı ve Havalandırmacı (İklimlendirme) meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen meslekler olarak belirtilmiştir.

2.4.2. Teknolojik Dönüşümün İstihdama Etkisi

İPA kapsamında yer alan işverenlere, “Gelecek 10 yıl içerisinde işgücü piyasasında yaşanan teknolojik gelişme ya da dönüşümün sektörünüzdeki istihdama yansımaları nasıl olacaktır?” sorusu yöneltilmiştir.

Tablo 22: İşverenlerin Teknolojik Dönüşüm Sonucu İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İmalat	22,4%	1,2%	13,5%	62,9%
Toptan ve perakende ticaret	17,3%	0,6%	19,7%	62,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	17,4%	1,0%	16,1%	65,4%
Bilgi ve iletişim	28,4%	0,0%	11,2%	60,4%
İnşaat	11,9%	3,7%	15,8%	68,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	18,8%	2,2%	15,5%	63,5%
Ulaştırma ve depolama	16,8%	0,7%	15,4%	67,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	16,0%	1,5%	13,0%	69,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	17,4%	1,7%	16,2%	64,7%
Eğitim	9,3%	0,8%	22,8%	67,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	14,8%	1,4%	16,2%	67,6%
Finans ve sigorta faaliyetleri	14,6%	0,5%	15,1%	69,9%
Gayrimenkul faaliyetleri	11,7%	1,9%	23,3%	63,1%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	12,9%	0,6%	18,2%	68,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	16,1%	0,0%	33,9%	50,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	7,9%	0,0%	25,4%	66,7%
Madencilik ve taş ocakçılığı	7,0%	0,0%	19,3%	73,7%
Genel Toplam	18,6%	1,3%	15,7%	64,4%

Sektörlere göre işgücü piyasalarında yaşanan teknolojik dönüşümün istihdama sektörel yansımaları incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranının en yüksek olduğu sektör Bilgi ve iletişim sektörüdür. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en fazla olan sektör ise İnşaat sektörüdür.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

2022 yılı Nisan-Mayıs aylarında saha çalışması gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında, ilimizde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ile istihdamın korunması ve artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sunması amacıyla İstanbul ili İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır. Ayrıca araştırma kapsamında yer alan işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda mevcut çalışanlar için beceri eksiklikleri, işverenin son bir yıl içinde eleman temin etmekte güçlük çektiği meslekler ve nedenleri tespit edilmiştir. Bu veriler doğrultusunda hazırlanan raporun işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İşgücü piyasasının aktörleri, emeğini arz eden çalışma istek ve arzusundaki kişiler ile emeği talep eden işverenlerdir. TÜİK tarafından her ay yayınlanan ve Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına ilişkin sonuçları içeren istatistikler, işgücü piyasasının arz yönüne ilişkin temel bilgi kaynağı kabul edilmektedir. TÜİK 2013 yılından günümüze il düzeyinde işgücü verisi yayınlamamaktadır. 2014 itibariyle TÜİK'in yayınladığı işgücü istatistikleri içinde yalnızca yıllık bazda bölgesel veriler yer almaktadır. 2021 yılı TÜİK verilerine göre TR10 (İstanbul) bölgesinde işsizlik oranı ise yüzde 12,3 düzeyindedir. 2023 yılından itibaren yıllık istatistiklerin il düzeyinde açıklanabilmesi için TÜİK tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

İstanbul ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan kişilerin önemli bir bölümü vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip kişilerdir. İlimizde mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı ile birlikte bazı sektörlerde kalifiye eleman temininde de sıkıntı yaşanmaktadır. Bir çok işveren, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanabilmesi için İŞKUR'un aktif işgücü programlarının önemini ortaya koymaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan eleman temininde güçlük çekilen mesleklere göre yapılacak çalışmalarla kurs ve programların planlanması istihdamın arttırılmasına yardımcı olacaktır.

İstanbul ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre araştırma kapsamında yer alan işletmelerdeki toplam çalışanların içinde erkeklerin payı yüzde 66,3 iken kadınların payı ise yüzde 33,7 olarak tespit edilmiştir. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektörler İmalat ile Toptan ve perakende ticaret sektörleridir. Kadın istihdamındaki yoğunluk

sektörler arasında farklılık göstermektedir. İstanbul ilinde kadın çalışan oranı en yüksek olan sektörler İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile Eğitim sektörleridir. Ülkemizde de benzer şekilde kadın çalışan oranının diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olduğu sektörler Eğitim ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleridir. Bu sektörlerde belirli bir eğitim düzeyinin üzerinde eğitime sahip kadınların istihdam edilme şansı daha yüksektir.

Ülkemizde kadınların işgücüne katılım oranı OECD ve AB ülkeleri ile kıyaslandığında düşük seviyededir. Kadınların işgücüne katılımının artması, kadınlara yalnızca ekonomik bağımsızlık kazandırmamakta, aynı zamanda sosyal hayatta daha etkin olmalarını sağlamaktadır. Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadın istihdamı teşvik edilmelidir. İş ve aile yaşamı dengesinin sağlanmasına yönelik gerekli düzenlemeler öncelikli olarak hayata geçirilmelidir. Kadınların eğitim seviyesinin artırılması, düşük eğitim seviyesine sahip kadınların mesleki eğitim kurslarından yararlandırılması, kadın istihdamına yönelik teşviklerin geliştirilmesi gerekmektedir. Kadın girişimcilere ait işyerlerinde kadın istihdamının diğer işletmelere kıyasla daha fazla olduğu gözlenmektedir. Bu nedenle kadın girişimciliğini teşvik etmek önem arz etmektedir.

İstanbul ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın iş arayanların kayda değer kısmı nitelik gerektirmeyen mesleklerde iş aramaktadır. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde gelişim göstermelerine bağlıdır.

2022 yılı Ocak-Eylül döneminde İstanbul ilinde aktif işgücü piyasası programları kapsamında 4.188 kurs ve program düzenlenmiş olup bu kurs ve programlardan toplam 14.156 kişi faydalanmıştır. İŞKUR tarafından açılan kurs ve programların yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların istihdam edilebilirliklerinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un emek piyasalarındaki etkin rolü oldukça önemlidir. Aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak yeni bir meslek kazanmaları veya varolan mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanmaktadır.

İstanbul ilinde 20 ve üzeri istihdama sahip işletmeler içerisinde istihdamda öncü sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ile Ulaştırma ve depolama sektörleridir.

İstanbul ili İşgücü Piyasası Araştırmasının uygulandığı Nisan-Mayıs döneminde 29.771 işletmede 73.313 açık iş tespit edilmiştir. İstanbul ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 73.313 kişilik açık işin 28.439 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin nispeten yüksek olduğu diğer bir sektör ise Toptan ve perakende ticaret sektörüdür.

İstanbul ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin içinde açık iş bulunan işletme oranı yüzde 30,1 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı ise yüzde 24,6 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işletmelerin içinde; aradıkları elemanlar için talep edilen asgari eğitim düzeyine “Genel Lise Mezunu” cevabı veren işletmelerin oranı İstanbul ilinde yüzde 27,8 seviyesindedir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri incelendiğinde, işverenlerin istedikleri elemanları bulmakta yaşadıkları zorlukların en fazla “Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması” nedeninden kaynaklandığı görülmektedir. Ülke genelinde son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının veya Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında yer alan işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen “İşletmenizdeki herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 18’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken İstanbul ilinde istihdamın artacağını düşünen işverenlerin oranı yüzde 18,8 seviyesindedir. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 1,7 iken İstanbul ilinde yüzde 1,6 olarak gerçekleşmiştir.

Pandemi, Ukrayna-Rusya savaşı, Enerji ve gıda fiyatlarında yaşanan artışlar, ekonomilerde yaşanan arz talep dengesizliği ve enflasyonist baskılarla birlikte olağanüstü bir süreçten geçtiğimiz bu dönemde sosyo-ekonomik kırılganlığın dünya genelinde arttığı gözlenmektedir. Pandemi döneminde yaşanan gelişmeler, dijitalleşme ve son yıllarda hızla gelişen teknoloji, üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup, işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler oldukça hızlı değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi, etkin bir işgücü piyasasının oluşması için

önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitim ön plana çıkmaktadır.

Günümüzde istihdamın önemli bir aracı olarak görülen esnek çalışmanın yaygınlaşması, güvenceli esneklik kavramının daha fazla gündemde yer almasını sağlamaktadır. Aktif ve pasif işgücü piyasası politikalarıyla, güvence-esneklik dengesi de gözetilmelidir. Yaşam maliyetlerinin sürekli olarak yükseldiği bir dünyada, istihdamın ve gelirin sürdürülebilirliği için esnek çalışma modellerinin de güvenceli hale getirilmesine yönelik dönüşüm zaruridir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup, bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

KAYNAKÇA

Sosyal Güvenlik Kurumu. (2022, 10 28). *Aylık Sigortalı İstatistikleri (Temmuz 2022)*. SGK Web Sitesi: <https://www.sgk.gov.tr/Istatistik/Aylik/42919466-593f-4600-937d-1f95c9e252e6/> adresinden alındı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası. (2022, 10 28). *İktisadi Yönelim Anketi ve Reel Kesim Güven Endeksi (Ekim 2022)*. TCMB: <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/cb9c6ed8-d70b-4199-a7d8-0fd8067f4579/IYA-Rapor.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-cb9c6ed8-d70b-4199-a7d8-0fd8067f4579-ogdYfbO> adresinden alındı

Türkiye İstatistik Kurumu. (2022, 10 28). *2021 Yılı İşgücü İstatistikleri*. TÜİK: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=isgucu-istatistikleri-2021-45645&dil=1> adresinden alındı

Türkiye İş Kurumu. (2012-2022). İl Düzeyinde İstatistikler. *İdari Kayıtlar*. Türkiye: İŞKUR.

Türkiye İş Kurumu. (2022, Nisan-Mayıs). 2022 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması Verileri. Türkiye: İŞKUR.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO). (2022, 10 27). *Dünyada İstihdam ve Sosyal Görünüm Eğilimler 2022*. ILO: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---ilo-ankara/documents/publication/wcms_834656.pdf adresinden alındı

EKLER

5.1. 2022 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞLETME BİLGİ FORMU

2022 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2022 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan İşgücü Piyasası Araştırması (İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörel bazda ihtiyaçların belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1. Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. İlgili Kanun uyarınca şahsınıza ait bu bilgiler idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistiki maksadı dışında kullanılamaz.

2-Türkiye İş Kurumu Kanunu gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içerisinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 8.030TL (sekizbinotuzlira) İdari Para Cezası verilir.

3-İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. Bu maddeye aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136'ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe yetkilileri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No : .....

~~İşyerinin Yasal Unvanı~~ : .....

İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
a) İşyerinizde ihracat yapıyor mu?		
b) İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapıyor mu?		
c) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapıyor mu?		
d) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapıyor mu?		
e) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor mu?		
f) Engelli istihdam ediyor musunuz?		

1) Gelecek bir yıl içinde ilinizde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 2'ye geçiniz. Hayır ise, soru 3'e geçiniz.)

Evet ( )

Hayır ( )

2) Yatırımla İlgili Bilgiler

Yatırımın Türünü Belirtiniz.

- İlave Yatırım** ( ) Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs. alımı veya kiralınması
Teknolojik Yatırım ( ) Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( ) İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( ) .....

3) İşyerinizde toplam kaç çalışanınız bulunmaktadır?

Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

4) Çalışanlarınızda eksikliğini duyduğunuz bilgi ve beceriler var mıdır?

Evet ( ) (5.soruya geçiniz.)

Hayır ( ) (6. soruya geçiniz.)

BÖLÜM IV – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

- 10) Gelecek 10 yıl içerisinde işgücü piyasasında yaşanan teknolojik değişim ya da dönüşümlerin sektörünüzdeki istihdama yansımaları nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

- 11) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

.....
.....

- 12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

- 13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini	( )
İşbaşı Eğitim Programları	( )
Nakdi Ücret Desteği	( )
Mesleki Eğitim Kursu	( )
Kısa Çalışma Ödeneği	( )
Danışmanlık ve Yönlendirme	( )
Teşvikler	( )

- 14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İŞKUR İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
İŞKUR'da aradığım nitelikte eleman bulamadım. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
İŞKUR hizmetlerinden memnun kalmadım. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
Diğer (Belirtiniz).....

15) İşyerinizde uluslararası/geçici koruma altındaki yabancı işçi istihdam ediyor musunuz?

Evet ( ) 16. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 17. Soruya geçiniz.

16) Uluslararası/geçici koruma altındaki yabancı işçi istihdam etme sebebiniz nedir?

- a) Yabancı dil bilgisine sahip olması
- b) İşletmenin hedef kitlesiyle aynı uyruktan olması
- c) Teşvikler
- d) Yeterli mesleki bilgiye sahip olması
- e) İşgücü maliyetinin daha düşük olması
- f) Yeterli başvuru olmaması
- g) Diğer.....(kısaca açıklayınız) **(Son soru)**

17) Uluslararası/geçici koruma altındaki yabancı işçi istihdam **etmeme** sebebiniz nedir?

- a) Yabancı işçi çalışma prosedürleri hakkında yeterli bilgi sahibi olmama
- b) Çalışma izni harcının yüksek olması
- c) Kültürel uyumsuzluk
- d) Yeterli Türkçe bilgisine sahip olmama
- e) Yeterli mesleki bilgiye sahip olmama
- f) Yeterli başvuru olmaması
- g) Diğer.....(kısaca açıklayınız) **(Son soru)**

2022 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.